

Norsk Bluesunions muligheter for rekruttering av unge voksne og arbeid for bedre kjønnsbalanse

– Et forprosjekt

av Thea Sørli Paulsrud
for Norsk Bluesunion
26.04.2023
Revidert 25.06.23

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	s. 3
1.1. Bakgrunn og formål.....	s. 3
1.2. Problemstilling og metode.....	s. 3
1.3. Norsk Bluesunion.....	s. 5
1.4. Rekrutteringsarbeid.....	s. 7
1.5. Likestillingsarbeid.....	s. 8
2. Bluesfeltet i Norge	s. 10
2.1. Bluesfeltet som del av det norske musikkfeltet.....	s.13
3. Rekrutteringsarbeid i det norske bluesfeltet	s. 16
3.1. Union Blues Cup og Union Blues Band.....	s. 16
3.2. Little Steven's Blues School.....	s. 20
3.3. Årsstudium i Blues ved Universitetet i Sørøst-Norge.....	s.20
3.4. Andre tiltak i bluesfeltet i Norge.....	s.21
4. Arbeid for likestilling og mangfold i bluesfeltet	s. 22
4.1. Damer i blues.....	s. 23
5. Rekrutteringsarbeid i andre lignende organisasjoner	s. 24
5.1. AKKS Norge.....	s. 25
5.2. BandOrg.....	s. 26
5.3. Norsk Viseforum.....	s. 27
5.4. FolkOrg.....	s. 29
5.5. Norsk Jazzforum.....	s. 30
5.6. Norsk Americanaforum.....	s. 32
6. Likestilling- og mangfoldsarbeid i andre lignende organisasjoner: Balansekunst	s. 33
7. Oppsummering	s. 35
7.1. Være NBU's posisjon og ressurser bevisst i utforming av tiltak.....	s. 35
7.2. Legge til rette for samarbeid i bluesfeltet.....	s. 36
7.3. Samarbeide på tvers av sjangre og organisasjoner.....	s. 38
7.4. Være synlig og tilgjengelig.....	s. 40
7.5. Etablere flere tiltak med spissede formål og målgruppe.....	s. 44
7.6. Rekruttere, stimulere, anerkjenne og ivareta.....	s. 46
8. Forslag til videre arbeid	s. 50
9. Litteraturliste	s. 51

Vedlegg 1: Prosjektbeskrivelse
Vedlegg 2: Oversikt over Union Bluesband
Vedlegg 3: Oversikt over organisasjoner trukket frem i kapittel 5

1. Innledning

1.1. Bakgrunn og formål

På oppdrag fra Norsk Bluesunion har jeg, Thea Sørli Paulsrud, her forsøkt å utrede hvordan organisasjonen kan gå frem for å rekruttere flere i alderen 18-26 år, med særlig mål om å rekruttere flere kvinner. Utredningen er ment som et forprosjekt til strategiutvikling og utforming av tiltak for å rekruttere unge voksne “både som artister, men også i organisasjonen generelt” (Vedlegg 1: Prosjektbeskrivelse), samt bedre kjønnsbalansen.

I prosjektbeskrivelsen heter det at bakgrunnen for forprosjektet er at:

Norsk Bluesunion har gjennom de siste årene sett en nedgang i andelen yngre i organisasjonen. Spesielt ser vi at andelen av kvinner har gått ned.

Denne utredningen er finansiert med midler fra Musikkens studieforbunds Tilskudd til Pedagogisk Utviklingsarbeid 2021-2022. Rammene for prosjektet tillater ikke dyptgående forskningsarbeid som kvalitative intervjuer eller mer omfattende datainnsamling. Som et uttalt *forprosjekt* har jeg derfor i stedet hatt som mål å antyde tiltak som kan være hensiktsmessige basert på den kunnskapen vi kan finne i eksisterende litteratur, allerede etablerte tiltak i det norske bluesfeltet og andre lignende organisasjoners tiltak for rekruttering og likestillingsarbeid. Forprosjektet vier også mye plass til å presentere ulike former for tiltak som finnes i musikkfeltet i dag. Dette er gjort i håp om å gjennom synliggjøring av ulike strategier bidra til inspirasjon for Norsk Bluesunions videre arbeid med rekruttering og likestilling.

1.2. Problemstilling og metode

Problemstillingen er i dette forprosjektet, i henhold til prosjektbeskrivelsen (Vedlegg 1) og dets mål, todelt:

- 1) Hvordan kan Norsk Bluesunion bidra til økt rekruttering blant unge i organisasjonen og på utøversiden i det norske bluesfeltet?
- 2) Hvordan kan Norsk Bluesunion bidra til bedre kjønnsbalanse i organisasjonen og på utøversiden i det norske bluesfeltet?

For å kunne utrede dette, foreslå retning for videre arbeid og hensiktsmessige tiltak, må vi vite hva denne målgruppen skal rekrutteres til. De neste kapitlene vies derfor til å tydeliggjøre hva Norsk Bluesunion er (kapittel 1.3), og videre se til hva det norske bluesfeltet er (kapittel 2). Fordi Norsk Bluesunions overordnede mål er “skape et rikt miljø for bluesen i Norge” (Brønnøysundregisteret, 2023), vil grensen mellom hva som er rekruttering til organisasjonen og hva som er rekruttering til *bluesens rike miljø* i noen tilfeller kunne være overlappende. Det har derfor blitt ansett som relevant å også se til de tiltak som gjøres i det norske bluesfeltet utenfor Norsk Bluesunions regi.

For å kunne besvare problemstillingene har vi sett til tidligere publisert faglitteratur om tema, noe det ikke finnes mye av. Spesielt aktuell har Heian og Åslund (2016) sin rapport *Blues i det blå? vært for arbeidet*. Videre har andre lignende organisasjoners arbeid for rekruttering og likestilling blitt studert, med sikte på å innhente inspirasjon for mulige strategier og tiltak. Denne dataen har vi hentet fra organisasjonenes hjemmesider og populærmedier. I tilfeller hvor det har vært uklarheter, har organisasjonene blitt forespurt om utdypelse via e-post.

Avgjørende for utredningen har også innspill fra styret i Norsk Bluesunion vært. Det finnes lite dokumentasjon av temaene som utredes, og beretninger fra styrets medlemmer har derfor vært veldig viktige for å finne frem til informasjonen som finnes. I tilfeller hvor jeg ikke har funnet nedskrevet informasjon, har styret i Norsk Bluesunion kontrollert det som er skrevet.

I de påfølgende delkapitlene i defineres Norsk Bluesunion, og vi ser på hva rekrutteringsarbeid (kapittel 1.4) og likestilling- og mangfoldsarbeid (kapittel 1.5) handler om. I kapittel 2 ser vi på bluesen i Norge, og på noen rådende utviklingstrekk musikkfeltet som helhet har bært preg av de siste tiårene. I kapittel 3 synliggjør vi det rekrutteringsarbeidet Norsk Bluesunion og andre aktører i bluesfeltet har gjort for å nå unge voksne, før vi i kapittel 4 ser til eksisterende arbeid for likestilling og mangfold i bluesfeltet i Norge. I kapittel 5 presenteres ulike tiltak andre lignende organisasjoner har gjort for å rekruttere unge og fremme kjønnsbalanse i sine målgrupper. I kapittel 6 presenteres et gjennomgående tiltak for samtlige

organisasjoner i musikkfeltet i Norge: Balansekunstprosjektet. I kapittel 7 oppsummerer og tydeliggjøres perspektiver og noen mulige tiltak Norsk Bluesunion kan gjøre for å rekruttere flere unge i alderen 18-26, og fremme kjønnsbalansen i gruppen.

Til sist vil jeg i dette kapitlet tydeliggjøre at jeg som artikkelforfatter er varamedlem i styret i Norsk Bluesunion (2022-P.d.d.), og også utøver i bandet Soft City, som i 2022 var Union Blues Band.¹ Dette stiller meg i en posisjon som gjør at jeg har perspektiver fra organisasjonens arbeid, deres rekruttering av unge - og samtidig også perspektiver som hvit kvinne i feltet. Jeg har etter beste evne forsøkt å ikke la dette prege utredningen i en partisk retning, og har kontinuerlig vurdert min egen posisjon i arbeidet med prosjektet. I tillegg har jeg musikkvitenskapelig bakgrunn, hvor mitt akademiske fagfelt har vært og er bransjekunnskap, opphavsrett, musikk og medier og musikk og kjønnssteori. Til tross for medførende etiske problemstillinger jeg har måttet ta hensyn til, tror jeg at egen posisjon i bluesfeltet og organisasjonen, samt min faglige bakgrunn, også har bidratt til en særskilt nysgjerrighet og interesse for problemstillingene. Gitt min posisjon og bakgrunn kan man likevel anse dette forprosjektet som gjennomført internt i Norsk Bluesunion.

1.3 Norsk Bluesunion

Norsk Bluesunion (heretter forkortet NBU) er en ideell sjangerorganisasjon for bluesklubber, -festivaler og spillesteder i Norge, som slutter seg til organisasjonens formål (Norsk Bluesunions Vedtekter, 2022). I Brønnøysundregisteret (2023) heter det at

Norsk Bluesunion (NBU) har som overordnet mål å skape et rikt miljø for bluesen i Norge. NBU har som intensjon å øke kjennskapen til blues og beslektede musikkformer i Norge gjennom ulik faglig virksomhet knyttet til sin drift.

Per april 2023 har NBU 64 medlemsklubber, -festivaler og -spillesteder. Hvert medlem betaler ifølge organisasjonens hjemmesider et årlig kontingent á kr. 1500 (spillesteder og klubber) eller kr. 2000 (festivaler) (Norsk Bluesunion, 2011).

¹ Union Bluesband er en utmerkelse gitt bandet eller utøveren som vinner Union Blues Cup. Dette har vært et rekrutteringstiltak i samarbeid mellom Norsk Bluesunion og Notodden Bluesfestival som ses nærmere på i kapittel 3.1.

Medlemmene skal driftes på frivillig basis (Norsk Bluesunions Vedtekter, 2022, §3). Organisasjonens øverste organ er Landsmøte, som avholdes annet hvert år. Her har medlemmene én stemme hver.

Enkeltpersoner er tilknyttet NBU ved å være medlem i en medlemsklubb hos organisasjonen. Disse anses som å utgjøre organisasjonen gjennom organisasjonens medlemmer, med sine respektive klubber som talerør. Per april 2023 utgjør dette 5861 personer. 3503 av disse er menn, mens 1987 er kvinner. 371 personer er ikke oppgitt i kjønnskategori. Ingen har oppgitt å identifisere seg som noe annet enn kvinne/mann, eller oppgitt at man ikke ønsker å opplyse om det. I det samlede medlemsregisteret som viser enkeltmedlemmene hos NBU's medlemsklubber, -festivaler og spillesteder, er ikke andelen enkeltpersoner oppgitt med fødselsår stor nok til å kunne si noe om aldersspredningen i medlemsgruppen. Av personvern hensyn og dette forprosjektets omfang håndterer vi ikke flere detaljer rundt enkeltpersonene i organisasjonens medlemsklubbers demografi. I et større prosjekt ville det likevel vært spennende å se nærmere på alderssammensetningen i organisasjonen, og også undersøke hvorvidt ulike klubber har større spredning i alder, og/eller bedre kjønnsbalanse og større mangfold, enn andre. Om det var tilfellet, kunne man også ettergått hvorvidt disse eventuelt hadde gjort spesifikke tiltak for dette.

NBU driftes av et styre bestående av 6 medlemmer, hvorav én er styreleder, 3 varamedlemmer, samt ansatt daglig leder (Norsk Bluesunions Vedtekter, 2022, §7). I perioden 2022-2024 utgjøres dette av Bente T. Bårseth (styreleder), Wiggo Larsen (nestleder), Tor Hognes (styremedlem), Ellen Klemp (styremedlem), Birthe Carlsen (styremeldem), Bjørn-Erik Zahl (styremedlem), Susanne Sørensen (varamedlem), Svein Terje Pisani Førland (varamedlem) og undertegnede Thea Sørli Paulsrud (varamedlem). I denne perioden er 5 av 7 i organisasjonens styre kvinner. I tillegg er daglig leder, Bitten Svendsen, kvinne. I organisasjonens vedtekter slås det fast at styret skal velges med blant annet mål om kjønnsmessig balanse, geografisk spredning og at styremedlemmene skal gjenspeile organisasjonens medlemsmasse (Norsk Bluesunions Vedtekter, 2022, §7). I denne perioden ser vi med andre ord at det er skjev kjønnsfordeling i organisasjonens styre, med overvekt av kvinner.

Samtidig antyder den tidligere omtalte medlemsmassen et flertall på minst 60% menn, mot 34% kvinner.

NBU er bidragsytende til tidsskriftet Bluesnews, blant annet ved et vedtektsfestet medlem i styret i Stiftelsen Bluesnews (Bluesnews vedtekter, 2021). Bluesnews er NBUs medlemsblad og organisasjonens fremste informasjonskanal rettet mot sine medlemmer (Norsk Bluesunions Vedtekter, 2022, §3). Bladet utgis fem ganger i året, og alle enkeltpersoner som er medlem hos en medlemsklubb, -festival eller et spillested i NBU mottar magasinet som en del av sitt medlemskap. Stiftelsen Bluesnews ble dannet i 1997— samme år som NBU. Andre informasjonskanaler NBU besitter er hjemmeside, Facebook-profil og en Instagram-profil for det senere omtalte tiltaket Union Bluescup. I tillegg benytter organisasjonen nyhetsbrev som en direkte kommunikasjonskanal til sine medlemmer.

Blant NBUs aktiviteter er stimulering av nettverksbygging mellom sine medlemmer. Dette gjøres blant annet gjennom at styret, med én representant eller flere, hvert år besøker noen av sine medlemmers arrangementer. NBU etterstreber her å rullere mellom medlemmene. På enkelte av de besøkte stedene arrangerer NBU møteplasser for sine medlemmer, for eksempel i form av intimkonsert eller fagprogram med lett bevertning under en festival.

NBU har siden 1999 organisert Union Bluescup i samarbeid med sine medlemsklubber og Notodden Bluesfestival. Dette tiltaket har ifølge organisasjonen vært deres flaggskip og hovedsakelige rekrutteringstiltak. Union Bluescup har i 2023 blitt avviklet, men dets form og formål utdypes videre i kapittel 3.1.

1.4. Rekrutteringsarbeid

Å rekruttere vil si å gjøre en aktivitet for å tiltrekke seg flere personer til sin organisasjon, bedrift eller sitt prosjekt. I jobbsammenheng vil rekruttering være en prosess:

Denne prosessen omfatter behovsavklaring, jobbanalyse, kravspesifikasjon for stillingen, utlysning, søknadsbehandling, kartlegging og vurdering av søkere, utvelgelse og ansettelse.

(Sagberg, 2021)

Dette forprosjektet vil i så måte kunne anses som en del av rekrutteringsarbeidet, fordi dets mål er å utrede hvordan NBU kan bidra til rekruttering i organisasjonen og på utøver-siden av bluesfeltet.

Til forskjell fra i en jobbsammenheng etterspørres her ikke personer som skal ansettes eller vurderes for å passe til en stillingsutlysning som dekker en bedrifts behov. Derimot etterspørres det hvordan NBU kan tiltrekke flere unge voksne til sin organisasjon og på utøver-siden i bluesfeltet. I en masteroppgave omhandlene rekruttering av instrumentalister til det norske jazzfeltet, hvor det også forsøkes å identifisere hvilke deler av rekrutteringsprosessen som kan virke ekskluderende for kvinner, brukes rekrutteringsbegrepet slik:

(...) alle påvirkninger og handlinger som har fått personen til å bli jazzinstrumentalist. Eksempler kan være inntrykk som fikk vedkommende til å stifte bekjentskap med jazzsjangeren, samspillsituasjoner som har vært viktige for improvisatorisk utvikling eller som har økt sjangerkompetansen, støtte av omgangskretsen til å gjennomføre en viss musikkrelatert utdanning og rollemodellens påvirkning.

(Meyvis, 2014, s. 7)

I dette forprosjektet brukes begrepet rekruttering på lignende måte. Rekruttering vil i denne forståelsen dreie seg om alt det som påvirker en person til å ta del i bluesfeltet; i organisasjonen eller som utøver. Med rekrutteringstiltak menes så handlinger som iverksettes med mål om å rekruttere.

1.5. Likestillingsarbeid

I problemstillingen etterspørres hvordan NBU kan bidra til å bedre kjønnsbalansen i organisasjonen og på utøver-siden i bluesfeltet. Dette kan forstås som likestillingsarbeid: Hvor målet er å oppnå rettferdig fordeling av makt, ressurser og innflytelse (FN-Sambandet, 2023). Tradisjonelt har begrepet blitt brukt om kjønnslikestilling, altså en likestilling mellom kvinner og menn (Balansekunst, 2023a).

Selv om verden kan sies å på mange områder være mer likestilt enn før, må blant annet en styrking av kvinners stilling i samfunnet til for å kunne oppnå målet om likestilling (FN-Sambandet, 2023). Samtidig brukes i dag begrepet *likestilling* i en bredere forstand, og omfatter likeverd, like muligheter og rettigheter mellom alle mennesker uavhengig av kjønn, religion, etnisitet, livssyn, funksjonsvariasjoner, seksuell orientering, kjønnsidentitet og andre personlige forhold (Balansekunst, 2023a). Med andre ord vil likestilling innebære mangfold; samlingen av forskjellige mennesker, med lik mulighet for å kunne delta (Balansekunst, 2023a). Fordi problemstillingen i dette forprosjektet dreier seg om kjønnsbalanse, vil denne utredningen fokusere på likestilling mellom kjønn. I tråd med dagens begrepsforståelse understrekes likevel viktigheten av et likestillingsarbeid som favner alle minoriteter, og samtlige funn i dette forprosjektet bes å forstås i forlengelse av dette.

Vi så i kapittel 1.2. at NBU's medlemsgruppe er svært mannsdominert. Det finnes ingen klare tall på hvordan kjønnsbalansen er i utøver-gruppen i bluesfeltet, men dersom vi ser til musikkfeltet som helhet, er en skjevhet hva gjelder kjønnsfordeling en utfordring:

- I 2022 var 27% av artistene annonsert på festivalplakatene hos Norges 20 største musikkfestivaler kvinner (Johansen, 2022).
- I følge SSB var de sysselsatte innenfor musikk i 2020 utgjort av 31% kvinner mot 69% menn (Statistisk Sentralbyrå, 2021).
- I alt 6 kvinner har siden Spellemannprisen ble opprettet blitt tildelt Årets Spellemann (Spellemannprisen, 2023).
- 20% av medlemmene hos TONO er kvinner, og av de som mottok TONO-utbetalinger i 2021 var 19% kvinner (TONO, 2022).
- Blant helårsarrangører var 19,5% av utøverne på scenen i 2018 kvinner (Kleppe, 2019).

Med andre ord kan skjev kjønnsfordeling sies å være et gjeldende tema for musikkfeltet som helhet. Samtidig er likestillingsarbeid på agendaen i flere organisasjoner. Eksempelvis samarbeider 150 organisasjoner i det norske kunst- og kulturfeltet om foreningen Balansekunst (Balansekunst, 2023b). Foreningen har som mål å være en samlende ressurs for hele kunstfeltet, samt en pådriver for likestilling-

og mangfoldsarbeidet. Deres arbeid kan forstås som relevant for NBU's tiltaksutvikling, og beskrives nærmere i kapittel 6.1.

2. Bluesfeltet i Norge

Miljøet NBU er en del av springer ut fra en interesse for musikkjangeren blues. Sjangeren, som gjerne er definert som en egen musikkform fra rundt 1900, oppstod blant afrikansk-amerikanere i USA. På samme tid som innspillinger og platesalg stadig ble viktigere medier for spredning av musikk, skjøt bluesens popularitet fart i USA. I Norge kan vi si at blues-interessen først ble vekket blant norske musikere på 1960-tallet, og musikken utviklet seg som selvstendig sjanger (Heian og Åslund, 2016, s. 21). Før dette var bluesen å se i det norske musikklivet som et stilelement i jazzen fra omlag 1920-tallet. I tråd med dette forprosjektets problemstillinger og ressurser vil den historiske utbroderingen for bluesen som musikkjanger være svært begrenset her. Jeg vil likevel vise til en av kildene som er mye brukt i denne utredningen - rapporten *Blues i det blå?* (2016) - som i større grad skisserer ut bluesens historie (Heian og Åslund, 2016).

Musikkjangeren blues karakteriseres av flere stilistiske elementer, slik som "call and response", tolvtaktersform og blåtoner. Disse karakteristikkenes kan spores tilbake til afrikanske og europeiske musikktradisjoner, og kan gjerne også opptre som stilistiske elementer i beslektede musikkjangre som jazz og rock (Heian og Åslund, 2016, s. 17). Musikkjangerens lydbilde er i dag karakterisert av instrumentasjon som akustisk eller elektrisk gitar, munnspill, piano og/eller vokal. En vanlig besetning kan også være i bandform hvor trommer og bass er inkludert.

I Norge har bluesens tilstedeværelse i musikken gjerne vært i form av sjangerkrysninger. Den elektriske band-formen for blues i landet ble utviklet på samme tid som visebølgen skylte over det norske folt. Hos viseutøverne var det også interesse for blues, men i større grad for den akustiske formen av den. Blant storheter i visesjangeren, som Øystein Sunde og Lillebjørn Nilsen, kan man finne blues som en del av deres repertoar - men særlig karakterisert av bruken av norsk tekst (Heian og Åslund, 2016, s. 22). Også blant amerikanske rock-utøvere på 1960-tallet var interessen for blues gjeldende, og sjangerkrysningen nådde også det

norske musikkpublikummet med utøvere som Janis Joplin og Jimi Hendrix. Bluesen har også vært stilistisk viktig for jazz-sjangeren. Et fremtredende eksempel hvor sjangrenes miljøer møtes er under Muddy Waters konsert under Moldejazz i 1977, som forøvrig ble løftet frem i de norske mediene på både radio og TV (Heian og Åslund, 2016, s. 23).

Mot slutten av 1900-tallet skjer flere hendelser som kan ses på som særlig viktige for bluesens plass i Norge. I 1988 ble Notodden bluesfestival startet, og i samme tiår ble stallen av norske artister engasjert i bluessjangeren stadig større. Knut Reiersrud, Kristin Berglund og Vidar Busk er blant de som gjør seg bemerket på konsertscenene og i innspilt format. Disse er også blant de som var aktive da NBU ble etablert i 1997, etter initiativ fra store bluesklubber i landet (Heian og Åslund, 2016, s. 26). En stadig utveksling med bluesmiljøer i andre land og besøk av utøvere utenfor Norge kan også sies å ha bidratt til å knytte den norske bluesen og tilhørende miljø til sjangerens internasjonale nettverk.

I dag utgjøres det norske bluesmiljøet av en rekke større og mindre aktører som har en interesse i bluessjangeren. NBU's medlemmer viser at det er mer enn 60 sjangerrettede klubber og festivaler i landet. Notodden har med sin bluesfestival, Bok & Blueshuset, Juke Joint Studio, Little Steven's Blues School (kapittel 3.2.), og som hjemby for Europeisk Bluescenter (avviklet i 2019) og Årsstudium i Blues ved Universitetet i Sørøst-Norge, profilert seg som bluesby både nasjonalt og internasjonalt. NBU som organisasjon er en del av feltet, i likhet med medlemsmagasinet Bluesnews. Miljøet utgjøres også av sjanger-rettete plateselskap, som Blue Mood Records, og radioprogrammer som Knut Reiersruds Bluesasylet på NRK. I samtida er utøvere som Amund Maarud, Daniel Eriksen, Christoffer "Kid" Andersen, Rita Engedalen, Richard Gjems, Eric Slim Zahl & the South West Swingers og Tor Einar "Doktor" Bekken blant de veletablerte - for å nevne noen (Heian og Åslund, 2016). I tillegg til de mest profilerte utøverne i feltet, har også bluesmiljøet tradisjon for å ivareta den mer fritidsbaserte musiseringen. Hos flere av de norske bluesklubbene kan man gjerne finne band som er mindre anerkjente nasjonalt og internasjonalt, og som består av utøvere som holder på med bluesmusikk på et fritidsnivå. Foruten de aktivitetene som foregår i Norge, er også det norske bluesmiljøet og noen av dets aktører synlig i internasjonale nettverk som

European Blues Union og The Blues Foundation (European Blues Union, 2023; The Blues Foundation, 2023). Publikum utgjør også en stor del av bluesfeltet i Norge, både som medlemmer i bluesklubber - men også som brukere av konserttilbudene og aktivitetene som skjer i bluesfeltet.

Hva gjelder tilførselen av nye utøvere i det norske bluesmiljøet, uttrykkes det både bekymring og håp i rapporten *Blues i det blå?* (2016):

Hovedinntrykket i dag er vel at bluesmiljøet er rikt, men at det kanskje har vært perioder med litt større aktivitet enn akkurat i 2016. Det klages over at det er vanskeligere å få greit betalte spillejobber. Nye artister kommer til, samtidig som mange av de etablerte fortsetter. Det ligger vel litt i bluesen som form at den ikke pensjonerer sine utøvere så lenge de har glede av å spille. Likevel kan man spørre om det ikke er mulig å gjøre mer for å gi ungdommen muligheten til å lære verdien av god blues - både som utøvere og publikum. Når man hører en artist som Magnus Berg, som ga ut sitt første album som 17-åring i 2014, og som i tillegg til glimrende vokal- og gitarprestasjoner oppviser både god smak og kunstnerisk modenhet, så må man tro at bluesen har en fremtid.

(Heian og Åslund, 2016, s. 28)

Nevnte Magnus Berg er blant de nyere tilkomne unge utøverne som har gjort seg bemerket i miljøet. Likeså er gitarist og vokalist Marius Lien, som i disse dager befinner seg i USA for å lære og utvikle sitt kunstnerskap (Hanssen, 2023). Gitarist og vokalist Tora Dahle Aagård (f. 1994) plasseres gjerne i bluessjangeren, og har foruten allerede 3 albumutgivelser, 11 singler og én EP i katalogen, mer enn 153.000 følgere på sosiale medier plattformen Instagram (per april 2023). Her legger Aagård blant annet videosnutter fra konserter eller egenøving hvor eget gitarspill er i fokus. I tråd med at sosiale medier-plattformer i dag kan forstås som en sentral del av relasjonen mellom musikeren og publikum, er Aagårds rekkevidde på Instagram et bilde på utviklingstrekk i musikkfeltet de siste årene (Baym, 2018). Dette utdypes i neste kapittel.

Hva gjelder kjønnsbalansen i bluesfeltet i Norge, finnes det ingen undersøkelse av hvor store utfordringene er. Dersom vi ser til de formelle anerkjennelsene man som utøver kan oppnå i bluesfeltet, ser man likevel tendenser til at det er en lang vei å gå for å oppnå kjønnsbalanse. Kun 2 kvinner har mottatt Notodden Bluesfestivals Bluesprisen, som siden 1999 har blitt årlig utdelt av Notodden Bluesfestival

(Notodden Bluesfestival, 2022a). Prisen deles ut som en del av festivalens “strategi for å gi musikkformen blues økt kvalitet og prestisje” (Notodden Bluesfestival, 2022a). Blant 30 mottakere er Kristin Berglund (2000) og Rita Engedalen (2010). Blant 22 utdelte Spellemann i kategorien blues, finner vi også kun 2 kvinnelige mottakere: Rita Engedalen (2006) og Gina Aspenes (2013) (Spellemannprisen, 2023).

2.1. Bluesfeltet som del av det norske musikkfeltet

Bluesfeltet kan i et sosiologisk perspektiv forstås som en del av det norske musikkfeltet, som igjen kan plasseres innenfor kunstfeltet. Med utgangspunkt i Bourdieus sosiologiske modell kan ulike miljøer, slik som bluesmiljøet, forstås som sosiale system (Solhjell & Øien, 2012). Feltet utgjøres av ulike aktører med ulike posisjoner, avhengig av grad av kapital. Eksempler på kapital kan være sosial, økonomisk, kulturell, symbolsk eller politisk kapital. Kapitalen kan forstås som begrensede ressurser. Den enkeltes posisjon i feltet, sammensetning og mengde kapital, skaper relasjonene mellom de forskjellige aktørene (Bourdieu, 1995, s. 33). Dette perspektivet kan være en måte å forstå maktfordeling og sosiale relasjoner mellom aktørene i bluesfeltet, men i et større system kan det også gi en form for forståelse av bluesfeltets posisjon i musikkfeltet, og videre kunstfeltet.

I rapporten *Blues i det blå?* (2016) drøftes bluesens status, og den anses som svært sammenhengende med muligheter for rekruttering. En forståelse i deler av bluesmiljøet er ifølge rapporten at blues har lav status (Heian og Åslund, 2016, s. 30). Blant forslagene for rekruttering og statusbygging, presenteres etablering av studietilbud for blues innen høyere utdanning. Dette er i dag etablert (se kapittel 3.3.). Det tydeliggjøres samtidig at hvorvidt dette er gjeldende vil kunne være avhengig av perspektivet man har, og har ikke et entydig svar. I sosiologien svarer status til posisjon i feltet, slik forklart over. I forlengelse av dette vil bluesens status kunne være forskjellig ettersom man undersøker den i kulturpolitisk kontekst eller for eksempel kommersiell kontekst. I Norge er offentlig finansiering en viktig del av og forutsetning for et mangfoldig musikkliv, og tilgangen til offentlige midler vil derfor kunne anses som viktig for de som utgjør musikkfeltet. Norsk Kulturråd forvalter Norsk Kulturfond, som blant annet er ment å støtte opp om et kunstfelt av ypperste

kvalitet (Kulturrådsloven, 2013, §3; Paulsrud, 2021). Dette begrepet er omdiskutert, både i politiske, faglitterære og musikkfeltet - men erfares gjerne som en betydelig størrelse avhengig av kontekst (Eliassen, 2016; Paulsrud, 2021, s. 11). I

kulturpolitisk sammenheng vil det med dette til grunn tenkes å være viktig for bluesfeltet å fremme sin kvalitet. Hva dette innebærer kan likevel, som antydnet, være kilde til diskusjon.

I likhet med begrepet *kvalitet*, er *det profesjonelle* et mangfoldig begrep også mye brukt i musikkfeltet. I dette forprosjektet etterstrebtes det å ikke ta i bruk ordet nettopp fordi det kan forstås ulikt ut ifra perspektivet man har. Det profesjonelle kan for eksempel svare til noe yrkesmessig, eller til grad av erfaring, etablering eller former for anerkjennelse eller kredibilitet i eget felt eller i storsamfunnet (Paulsrud, 2022, s. 21). Det profesjonelle kan også forstås som en motsetning til noe annet: Det frivillige eller fritidsbaserte. NBU er som beskrevet i kapittel 1.3. utgjort av blant annet bluesklubber som driftes på frivillig basis. Samtidig kan man for eksempel si at en arrangør som driftes på frivillig basis er en del av det profesjonelle feltet gjennom hvordan den er organisert, eller ved at den fungerer som en oppdragsgiver eller kunde av for eksempel utøvere som har musikken og musikkrelatert arbeid som yrke (Paulsrud, 2022). Dette viser hvordan begreper som *profesjonell* kan være kontekstavhengig. Samtidig antyder ulike forståelser av det at bluesfeltet, som en del av musikkfeltet, består av yrkesmessig og fritidsbasert aktivitet.

I et kommersielt perspektiv er bluesfeltet videre del av en musikkbransje i kontinuerlig endring. De siste tiårene har maktfordeling og pengestrømmer blitt omrokkert i forbindelse med blant annet digital og teknologisk utvikling. Fra å være en bransje basert på kjøp og salg av plater, er strømmetjenester blitt gjeldende og teknologi-selskaper kan sies å ha inntatt særlige posisjoner i bransjen (Eidsvold-Tøien et al., 2019; Paulsrud, 2021; 2022). Vi kan si at musikkbransjen i dag er preget av digitale og teknologiske utviklinger som har bidratt til nye(re) måter å produsere, distribuere og konsumere musikk på (Haynes & Marshall, 2017, s. 1974). De som skaper og utøver musikken er i en særlig presset situasjon, som følge av disse utviklingene. Honorarer fra konserter har blitt viktigste inntektskilde for denne gruppen (Eidsvold-Tøien et al., 2019). Samtidig støtet vi i 2020 på en pandemi, som sterkt preget rammene for alle som jobber med eventer og

arrangementer i fysisk format. Hvordan vi som musikklyttere bruker musikk har også endret seg i tråd med øvrig teknologisk utvikling: Blant annet har enhver som har tilgang til internett og enheter som smarttelefon, nettbrett eller pc, nesten til enhver tid, og hvor hen selv ønsker, mulighet til å lytte til så godt som all innspilt musikk som noen gang er utgitt. Utviklingstrekkene i musikkbransjen som helhet er noe også bluesfeltet er en del av og må ta stilling til.

Et eksempel er hvordan ulike aldersgrupper i tråd med det ovenfornevnte oppdager ny musikk gjennom forskjellige arenaer. I en undersøkelse gjort av YouGov kommer det frem at radio er den hovedsakelige arenaen hvor personer over 30 år oppdager ny musikk, mens for de i aldersgruppene under er sosiale medier - særlig TikTok og Youtube, i tillegg til venners anbefalinger de mest aktuelle kildene for å oppdage ny musikk (Riske, 2022). Et poeng i utvikling av rekrutteringstiltak innen bluesfeltet vil i tråd med dette kanskje også handle om å undersøke hvorvidt bluesmusikken er synlig for de under 30 år, der hvor de med størst sannsynlighet oppdager ny musikk.

Som nevnt i kapittel 1.5. står bluesfeltet heller ikke alene i å møte utfordringer hva gjelder kjønnsbalanse. Tallene vist i nevnte kapittel er indikatorer på hvordan det står til. I en kronikk hos Jazz i Norge utdyper jazzstudent og bassist Adriana Døsvik (2023) noen av de sammensatte utfordringene hun og medmusikere kjenner på i musikkfeltet:

En utrolig dyktig kvinnelig utøver jeg kjenner, valgte å ikke søke musikkstudier eller å ta musikken til et høyere nivå. Det er jo helt lov, det, men da jeg hørte grunnen hennes ble jeg trist. Hennes opplevelse av å være i musikkmiljøer de siste årene, gjorde at hun ikke trodde det kom til å være mulig å være utøvende kvinnelig musiker uten å jobbe veldig mye hardere enn sine mannlige medmusikere – noe hun rett og slett ikke synes var verdt bryet. Uansett hvor mye hun kunne eller hvor bra hun spilte, ble gutta rundt henne spurt til å spille på mange flere prosjekter enn henne. Hun synes det var for vanskelig å hele tiden prøve å være en av gutta på bandommet for å bli inkludert ordentlig i band-kulturen på skolen. «Jeg valgte å ikke studere musikk videre, fordi jeg tror det blir for tøft. Jeg tror det blir for vanskelig å få spillejobber i havet av alle mennene som gjør det samme som meg. Det har jo vært sånn på skolen.»

(Døsvik, 2023)

Kronikken retter seg riktignok mot jazzfeltet og musisering med sikte på karrieresatsning, men tar også opp interessante utfordringer knyttet til bandkultur og det å være instrumentalist og kvinne. Som vist i kapittel 3.1. har ikke eksempelvis ordningen med Union Blues Band truffet kvinnelige instrumentalister. Døsvik (2023) slår i sin kronikk fast at dersom kjønnsbalansen i de utøvende musikkmiljøene og utdanningsinstitusjonene skal bedres, må bevisstgjøring og tiltak igangsettes tidligere: Hos barn og ungdom.

3. Rekrutteringsarbeid i det norske bluesfeltet

3.1. Union Bluescup og Union Blues Band

Rekrutteringsarbeid er ifølge organisasjonens egne sakspapirer (fra landsmøte avholdt i 2022) et av NBU's viktigste satsningsfelt, hvis mål er å rekruttere nye talenter til den norske bluesscene. Dette har siden 1999 foregått gjennom Union Bluescup (UBC), arrangert av NBU i samarbeid med deres medlemsklubber og Notodden Bluesfestival. I 2023 har UBC blitt besluttet avvirket i sin nåværende form av styret i NBU, blant annet grunnet frafall i antall deltakere de siste årene. For å kunne utrede hvordan NBU kan rekruttere flere unge til organisasjonen og den norske bluesscenen, er det interessant å studere arbeidet som har blitt gjort med UBC. Ved å forsøke å finne mulige årsaker til hvorfor UBC ikke har svart til NBU's mål om rekruttering de siste årene, vil man kanskje også finne antydninger til hvordan kommende tiltak for rekruttering kan gjennomføres på en hensiktsmessig måte.

UBC har vært en talentkonkurranse hvor unge musikere fra hele landet har blitt oppfordret til deltakelse. Inntil 10 aktører, band eller enkeltutøvere, har deltatt i finalen avholdt under Notodden Bluesfestival. Hvordan disse 10 deltakerne har blitt valgt ut har variert noe gjennom årene. Tidligere har det blitt arrangert regionale uttak forskjellige steder i landet, hvor deltakere sendes videre til cupfinalen. De siste to årene har en jury oppnevnt av NBU's styre bedømt innsendte søknader (med lydfiler) per e-post, for utvelgelse til finalen. Deltakerne i finalen må selv dekke reise og opphold, men NBU oppfordrer til å søke økonomisk støtte hos respektive lokale

klubber og nærmiljøer (Norsk Bluesunion, 2022). Bandet eller utøveren som vinner utnevnes som Union Bluesband (UBB) for påfølgende år.

På organisasjonens hjemmesider kommer det frem at vinneren premieres med NBU som bookingansvarlig for bandet i året som UBB (Norsk Bluesunion, 2022). NBU står som bestående av klubber, festivaler og spillesteder i bluessjangeren i en unik posisjon hva gjelder å nå ut til landets bluesscener. Potensielt vil dette derfor kunne resultere i et stort antall spillejobber for UBB i løpet av året. Konsertenes varighet vil variere utifra den enkelte jobb og arrangør. Mitt inntrykk etter eget år som UBB er at festivaljobber i bluesfeltet vanligvis er et sett, mens det hos bluesklubbene gjerne er 2 sett á 60 minutter.

På NBU's hjemmesider står det ingenting om hvordan UBB honoreres. Innsikt i NBU's arbeid med UBB de siste år tilsier at UBBs honorar for jobbene forhandles individuelt for hvert år, utifra hvilke midler som er til rådighet.² Utgifter i forbindelse med reise, kost og losji dekkes av prosjektet. I følge NBU's styre honoreres UBB, men summene har ikke vært i tråd med for eksempelvis CREO's anbefalte minstesatser for næring. Dette har blant annet blitt begrunnet med at tiltaket var ment å løfte frem uetablerte utøvere. I tillegg fremheves den økonomiske kapasiteten hos klubbene i bluesfeltet som medvirkende årsak. Dette forprosjektet svarer dessverre ikke til de ressurser som behøves for å utrede pengestrømmer i bluesfeltet, men i et større prosjekt ville dette vært spennende å undersøke — også i tråd med sjangerens status, som beskrevet i kapittel 2.

I 2022 var de annonserte kriteriene for deltakelse i UBC (Norsk Bluesunion, 2022):

- Ungt, ambisiøst og selvstendig band/artist i anbefalt alder 18 - 30 år
- Spille blues og bluesrelatert musikk
- Se på deltakelse i UBC og gjennomføring av UBC turné som en unik sjanse til videre karriere
- Være NBUs ambassadører i turnéåret 2022
- Være til rådighet for NBU for å spille på norske og ev utenlandske scener

² NBU søker støttemidler til prosjektet, og evt. vedtak om tilskudd har innvirkning på prosjektbudsjettet.

Interesserte ble bedt om å sende søknad per e-post (Norsk Bluesunion, 2022). Denne skulle inneholde lydfiler av 2 låter, navn og alder på alle involverte, bandnavn/artistnavn, samt presseskriv. Publiserte kriterier deltakerne ville bedømmes etter var (Norsk Bluesunion, 2022):

- Musikalske ferdigheter og uttrykk
- Scenemessig uttrykk
- Egenart og egne komposisjoner
- Blues- og bluesrelaterte låter
- Anbefalt alder på bandmedlemmene er en fordel i forhold til utviklingspotensiale

Årlig gjennomføring av UBC har resultert i at det i perioden 1999-2022 har vært 23 UBB. Cupen ble ikke gjennomført i 2020 som følge av koronapandemien, og det ble derfor heller ikke utnevnt UBB dette året. Blant de 23 bandene bestående av minimum tre utøvere, har totalt kun tre utøvere vært kvinner (Se vedlegg 2). Ingen av dem har vært instrumentalister i bandet.

Antall spillejobber vinnerne har hatt i sitt respektive år som UBB har variert. Her kan det tenkes at ulike faktorer spiller inn, blant annet i booking-prosessen. Som tidligere nevnt vinner UBB booking gjennom NBU. Dette betyr ikke at jobbene er fastsatt, og mulige spillesteder står fritt til å avgjøre hvorvidt de ønsker å booke UBB i aktuelt år. Tidligere utnevnte UBB har også som vinner av UBC fått delta på International Blues Challenge i Memphis, USA året etter deres år som UBB.

Enkelte navn som i dag er anerkjente i det norske bluesfeltet, og også utenfor våre landegrenser, har tidligere vært å finne i UBC. Amund Maarud, Kid Andersen, Pristine og Knut Marius Djupvik er noen av dem. Det finnes likevel ingen undersøkelser gjort på hvor mange tidligere UBB, eller andre deltakere i cupen, har etablert karrierer i bluesfeltet, eller musikkfeltet forøvrig. I et større prosjekt ville det vært interessant å gå nærmere tilverks for å undersøke hvilke langsiktige resultater rekrutteringsarbeidet gjennom UBC har gitt bluesfeltet og organisasjonen.

I rapporten *Blues i det blå?* (2016) gjennomføres intervjuarbeid i forbindelse med undersøkelse av hvilke rekrutteringsmuligheter bluesfeltet har. Rapporten fokuserer på Notodden og EBS (Europeisk Blues Senter), og Union Bluescup er som samarbeidsprosjekt mellom NBU og Notodden Bluesfestival del av undersøkelsen. Deres informanter "gir arbeidet NBU gjør med Bluescupen gode skussmål" (Heian og Åslund, 2016, s. 37). Samtidig kommer det frem at enkelte er spørrende til at mange deltakere i cupen har en *relativt høy alder*, og at det ikke er satt øvre aldersgrense for deltakelse.

I en aktuelt-sak fra NBU's hjemmesider publisert 19. mars 2023, gjøres det kjent at UBC avvikles.³ Styret vedtok beslutningen under et styremøte i januar 2023, og årsakene beskrives som flerfoldige. Dalende interesse og engasjement fra klubbene i organisasjonen nevnes som en av dem, og en annen er oppfatning om at "unge musikere blir mer opptatt av andre musikalske uttrykksformer enn bandkonseptet". Undersøkelser gjort av Statistisk Sentralbyrå (2023) kan vitne om at dette delvis stemmer. Musikk og instrumentutøving fremstår som populære fritidsaktiviteter blant barn og unge i dag. Deres undersøkelser tilsier at 21% i aldersgruppen 9-15 år spiller et instrument eller flere. Det kommer også frem at 18% i samme aldersgruppe lager digital musikk på fritiden. Denne andelen er dog lavere i aldersgruppene som favner, og de siste årene har favnet, målgruppen til UBC. I aldersgruppen 16-24 år kommer det frem at 22% spiller et instrument, mens 7% lager digital musikk. I aldersgruppen 25-44 år spiller 20% et instrument, mens 4% lager digital musikk. Det også her viktig å huske på at disse tallene ikke sier noe om musikkjanger utover å skille mellom instrument og digital musikk. Utviklinger i andre ledd kan for eksempel antyde at flere unge ønsker å profesjonisere seg innen musikk. Eksempelvis finnes det en rekke studieløp innen musikk på et høyere utdanningsnivå.⁴ Samtidig viser tendenser i det norske musikkfeltet at det finnes flere musikere i dag enn før (Eidsvold-Tøien et al., 2019). Styret i NBU konkluderer i sin

³ <https://norskbluesunion.no/aktuelt/2022/union-bluescup-avvikles>

⁴ I dag finnes det mer enn hundre studieløp (av ulik grad; etterutdanning, årsstudium, bachelor- og mastergrad) innen musikk i Norge (<https://utdanning.no/studiebeskrivelse/sang-og-musikkutdanning>). Dette inkluderer musikkstudier som også tar for seg andre ting enn utøving, eksempelvis musikkvitenskap og musikkproduksjon, og studiene har ulik kapasitet hva gjelder studieplasser. Antall studieløp i høyere utdanning kan likevel si noe om etterspørselen etter musikkunnskap på høyt nivå blant de som ønsker å etterfølge et utdanningsløp.

avgjørelse med at “unionscupen ikke lenger har den samme statusen som tidligere og heller ikke fanger interessen til de yngre i like stor grad” (Norsk Bluesunion 2023).

3.2. Little Steven’s Blues School

Little Steven’s Blues School er et sommerkurs for ungdom som har blitt arrangert av Notodden Bluesfestival siden 1989 (Notodden Blues Festival, 2022b). Sommerkurset har form som bandseminar, og avholdes i 6 dager overlappende med Notodden Bluesfestival. Siden 2005 har sommerkurset vært assosiert med Little Steven som ambassadør. Sommerkurset arrangeres i samarbeid med Europeisk Bluescenter. Anerkjente navn som Kid Andersen, Odd Nordstoga og Vegard Tveiten har tidligere vært å finne på sommerkurset (Notodden Blues Festival, 2022b). Bandseminaret tilbys i to grupperinger, for de i aldersgruppen 13-18 år, og de i aldersgruppen 19-26 år. Kursene tar ifølge egne hjemmesider i mot henholdsvis 40 og 30 deltakere, og fokuserer på samspill, med mulighet for individuell veiledning. Instruktørene er erfarne musikere med undervisningserfaring, og det stilles ingen krav til sjangertilknytning (Notodden Blues Festival, 2022b). Little Steven’s Blues School finansieres ved hjelp av midler fra Sparebankstiftelsen DNB, i tillegg til at deltakerne betaler en kursavgift som dekker kost og losji.

I rapporten *Blues i det blå?* (2016), initiert av Europeisk Bluescenter, forstås Little Steven’s Blues School som et attraktivt og kvalitetssikkert tilbud. I rapporten sies det:

Det trekkes fram at det er profesjonelt gjennomført, noe som blant annet ses i sammenheng med at det har pågått i flere år. Det ses på som positivt at seminaret trekker ungdom både fra regionen og andre steder i landet.

(Heian og Åslund, 2016, s. 38)

3.3. Årsstudium i Blues ved Universitetet i Sørøst-Norge

Ved Universitetet i Sørøst-Norge har det siden 2018 blitt tilbudt årsstudium i Blues, med tilholdssted på Campus Notodden. Studiet innebærer emnene Bluegrass (tradisjonsforståelse), Rytmisk musikk og studioarbeid, Blues og samfunn og Blues utøvende (Universitetet i Sørøst-Norge, 2023). Opptak til studiet krever generell studiekompetanse samt bestått opptaksprøve. Anerkjente utøvere som Olaf Olsen, Morten Omlid, Jostein Forsberg og Bård Gunnar Moe er blant faglærerne i studiet. I

følge egne hjemmesider holder Amund Maarud og Knut Reiersrud mesterklasser i løpet av studiet .

Etableringen av studiet ble initiert gjennom et samarbeid mellom Høgskolen i Sørøst-Norge, Europeisk Bluessenter og Rock'n'Roll Forever Foundation, og er det eneste bluesstudiet på høyere utdanningsnivå i Europa (Universitetet i Sørøst-Norge, 2023). I *Blues i det Blå?* (2016) foreslås det å etablere utdanningsløp innenfor blues på et høyere nivå som et tiltak som kan bidra til å høyne rekruttering og bluesens status (s. 73). Etableringen av dette studiet kan med andre ord blant annet forstås som et tiltak med sikte på rekruttering og status for bluesfeltet.

3.4. Andre tiltak i bluesfeltet i Norge

Flere tiltak for rekruttering av unge i bluesfeltet skjer utenfor de store institusjonene. Her er gjerne klubbene og festivalene de initiativtakende. Samtlige etterstreber for eksempel å booke band og utøvere i relativt ung alder. Dette kan forstås som rekrutteringstiltak i å tilrettelegge for at unge utøvere får spilletid på konsertscenen i bluesfeltet. Samtidig kan det forstås som et rekrutteringstiltak dersom det er slik at bandene trekker jevngammelt publikum, for eksempel i form av venner og bekjente. Kanskje er det slik noen oppdager og blir kjent med bluesfeltet.

Et annet eksempel er et arrangement i regi av Trondheim Bluesklubb som ble gjennomført på Dokkhuset høsten 2022, og som igjen gjennomføres høsten 2023. Trondheim Bluesklubbs vante tilholdssted er Krambua i Trondheim, og arrangerer faste arrangementer ved navn Æftasblues lørdager klokka 15. I klubbens vedtekter heter det også at de skal "Arrangere konserter med bluesartister med spesielt henblikk på å få dyktige, men ukjente utøvere fram i lyset" (Trondheim Bluesklubbs Vedtekter, 1997, §1). Arrangementet som avholdes på Dokkhuset kan tenkes å skulle svare til denne vedtekten, blant annet i at bluesklubbens aktivitet flyttes ut av sitt vanlige konsertsted til en scene som blant annet kan forstås attraktiv i å være en konsertsal med tilhørighet til utdanningsinstitusjonen NTNU, hvor høyere utdanning innen utøving av musikk. Arrangementet avvikles av yngre deltakere i Trondheim Bluesklubb, og konsertkvelden fylles av utøvere med mål om å trekke et yngre publikum. I 2022 bestod line up'en av Nave & The Ghost Collectors, Soft City og

Maldito, som alle er tidligere utnevnte UBB av Norsk Blues Union (TRD Events, 2022). Dette arrangementet kan forstås som et rekrutteringstiltak både rettet mot unge og organisasjonsarbeid, mot utøver-gruppen i bluesfeltet ved å skape en scene for unge utøvere, og mot publikumsgruppen gjennom å synliggjøre arrangementet på et sted som i utgangspunktet har forbindelse til unge voksne.

Et annet rekrutteringstiltak som flere klubber og festivaler gjennomfører er arrangementer rettet mot barn og unge i sine programmer. Eksempler på dette kan være barneblues, som er konserter rettet mot barn (Oslo Bluesklubb, 2023; Agerlie, 2007; Sletteemo, 2015). Hos noen av bluesfestivalene er det også tradisjon for å avholde skolekonserter i forbindelse med festivalprogrammet. Barneblues og skolekonserter er riktignok rettet mot en yngre målgruppe enn det som etterspørres i dette forprosjektet, men i rekrutteringsbegrepets forståelse vil også hendelser og tiltak som skjer før fylte 18 år også kunne være bidragsgivende til bluesinteresse hos unge voksne.

Det finnes trolig en rekke enkelttiltak hos mindre aktører i bluesfeltet, men informasjon om dette er utfordrende å finne. Det finnes aktuelt-saker hos for eksempel Bluesnews, men med tanke på at dette magasinet først og fremst når ut til de som allerede er en del av bluesfeltet, når kanskje ikke denne informasjonen de man ønsker å rekruttere. For lokale tiltak finnes det også trolig mer informasjon om aktivitetene som tilbys i klubbenes nærmiljøer, men det vil også være aktuelt å spørre seg hvor unge voksne kan finne informasjon om aktiviteter i bluesfeltet.

4. Arbeid for likestilling og mangfold i bluesfeltet

Som beskrevet i kapittel 1.2. forplikter NBU seg gjennom sine vedtekter å velge medlemmer til styret med sikte på kjønnsmessig balanse. I tillegg står det skrevet i organisasjonens vedtekter at “NBU er lukket for personer og konsertarrangører med rasistisk og/eller fascistisk tilknytning” (Norsk Bluesunions Vedtekter, 2022, §3). Utover dette har NBU ingen fastsatte tiltak med sikte på likestilling og mangfold i organisasjonen. Hos NBU’s medlemmer kan andre tiltak være fastsatt i egne vedtekter. For eksempel heter det i Østkanten Bluesklubbs vedtekter at:

(...) Utgangspunktet for all aktivitet er at medlemmene skal ha en arena for sosial tilhørighet og en kulturell berikelse. Klubben ønsker å være inkluderende for hele Oslo, og skal være en pådriver for et godt bymiljø. På den måten ønsker vi å ta et medansvar for det samfunnet vi lever i. Østkanten Bluesklubb skal søke å ha god kontakt med andre organisasjoner, og yte hjelp og bistand så sant det er mulig.

Blues dreier seg ikke om hudfarge eller form, men representerer menneskelige erfaringer gjennom århundrer og i alle kulturer. For oss er tilhørighet til bluesen like mye en følelse som musikksmak. Vi ønsker å vise bredden i bluesen, og ser det som naturlig å presentere alle musikksjangere som har bluesen som utgangspunkt.

For Østkanten Bluesklubb er blues og internasjonal solidaritet to sider av samme sak. Derfor markerer vi hvert år den internasjonale kvinnedagen 8. mars, og arbeidernes internasjonale dag 1. mai. Antirasisme, likestilling mellom kjønn og grupper, samt en mer rettferdig fordeling av goder, er viktige temaer for Østkanten Bluesklubb.

Vi ønsker at våre tiltak skal være kontakt og nettverkskapende. Et viktig mål er å rekruttere flere unge mennesker til bluesmiljøet.

(Østkanten Bluesklubbs Vedtekter, 2005, §3)

Dette vitner om at bluesklubbene i feltet selv kan ha likestilling- og mangfoldsarbeid som sentrale deler av sine aktiviteter, selv om NBU ikke stiller dette som krav eller per i dag har vedtatte tiltak for denne type arbeid. Vi har ikke innblikk i hvor mange av NBU's medlemmer som aktivt jobber for å for eksempel bedre kjønnsbalansen i sine områder.

4.1. Damer i blues

I bluesfeltet er prosjektet Damer i Blues synlig på festivaler og konsertscener, inkludert skolekonserter. Dette er ikke et prosjekt initiert av NBU, men kan forstås som et prosjekt som kan bidra til rekruttering, likestilling- og mangfold i bluesfeltet - men initiativ i utøvergruppen. Prosjektet er et samarbeid mellom Rita Engedalen og Margit Bakken, og har pågått siden 2003. Engedalen og Bakken møttes i bluesutøveren Kristin Berglunds prosjekt Bluesens tøffe damer; et musikalsk foredrag som hyllet blueshistoriens kvinner, og blant annet turnerte for

Rikskonsertene (Rockman, 2016; Aftenposten, 2023). Damer i Blues har viderebragt en opplysende rolle om kvinner i blues, og hyller dem både gjennom formidling av musikkhistorie, tolkning av deres låter - og ved å invitere med andre kvinnelige utøvere som kan plasseres helt eller delvis innen bluessjangeren.⁵ Prosjektet har turnert Norge, men også i andre land i Europa og USA (Kleveland, 2023). Prosjektet utgav i 2012 albumet Broken Soul Blues under navnet Women in Blues (2012) på plateselskapet Bluestown Records. Det ventes et nytt album i forbindelse med deres 20 års jubileum i år.

Damer i Blues kan gjennom sin aktivitet forstås å være bidragsytende til likestillingen i bluesfeltet. Prosjektet synliggjør kvinnene som har vært del av sjangerens utvikling, og skaper et utøvende rom for kvinnelige utøvere i sjangeren.

5. Rekrutteringsarbeid i andre lignende organisasjoner

Gjennom undersøkelse av rekrutteringstiltak gjort av andre organisasjoner som på noen områder kan forstås som lignende NBU, vil vi kanskje kunne finne inspirasjon til mulig videre arbeid for rekruttering av unge voksne i bluesfeltet. I de neste kapitlene løftes noen utvalgte organisasjoner og enkelte av deres aktiviteter (som kan bidra til rekruttering) frem. AKKS Norge og BandOrg løftes frem fordi de som organisasjoner kan sies å særlig jobbe for rekruttering av unge og for likestilling i musikkfeltet. Norsk Viseforum, FolkOrg, Norsk Jazzforum og Norsk Americanaforum løftes frem fordi disse organisasjonene i likhet med NBU har som formål å verne om og synliggjøre respektive sjangre. Samtidig skiller disse seg fra NBU, for eksempel ved at alle de nevnte også omfatter utøvere og enkeltmedlemmer. Norsk Viseforum, FolkOrg og Norsk Jazzforum er i tillegg interesseorganisasjoner, som vil si at de arbeider for sine medlemmer (herunder også utøvere) sine interesser. Norsk Americanaforum er en medlemsforening. Disse organisasjonenes aktiviteter har til tross for ulikhetene blitt ansett som relevante for NBU's rekrutteringsarbeid, blant annet fordi NBU's formål er å bidra til et rikt miljø for blues i Norge (kapittel 1.3.), slik også de fremhevede sjangerorganisasjonene jobber for i sine sjangere. De tiltakene som fremheves har også til dels svart til samme målgruppe som NBU ønsker å utvikle rekrutteringstiltak for: Unge i alderen 18-26 år.

⁵ Undertegnede, Thea Sørli Paulsrud, gjestet Damer i Blues' sin kvinnedagsmarkering sammen med Østkanten Bluesklubb 10. mars 2023.

Vedlagt dette forprosjektet, som vedlegg 3, finnes en forenklet oversikt over organisasjonene løftet fram og deres aktiviteter. Struktureringen av denne oversikten har bidratt til en viss oversikt over hvilke tiltak som finnes. Informasjon om de ulike organisasjonene og deres tiltak er funnet som offentlige opplysninger gjennom deres hjemmesider. Disse beskrivelsene er derfor ikke analytiske vurderinger av tiltakene, både fordi forprosjektets ressurser ikke muliggjør for dyptgående undersøkelser, og fordi den informasjonen vi besitter om tiltakene har respektive organisasjoner som avsender. Det er derfor verdt å huske at den offentlige informasjonen, og det som er valgt å synliggjøres på deres hjemmesider, trolig også samsvarer med organisasjonenes formål om å fremme og synliggjøre egne felt.

5.1. AKKS Norge

AKKS Norge er en ideologisk musikkorganisasjon som jobber for likestilling og bedre kjønnsbalanse i norsk musikkliv. Deres hovedfokus er å synliggjøre kvinner og jenter, men organisasjonen har som mål å heie på “alle som vil prøve seg innen musikk - uansett kjønnsidentitet, alder, religion og etnisitet” (AKKS Norge, 2023a).

Organisasjonen har egne avdelinger i Bergen, Kristiansand, Oslo, Stavanger, Trondheim og Nord-Norge. Hos AKKS kan enkeltpersoner være medlem gjennom de lokale kontorene, og man kan også inngå bandmedlemsskap - som i AKKS' medlemsmasse regnes som lokallag. Bandmedlemsskap fordrer at $\frac{1}{3}$ av medlemmene er under 26 år, mens det som enkeltmedlem ikke er noen alderskriterier (AKKS Norge, 2021, s. 6). I 2021 talte organisasjonen 1535 medlemmer totalt, hvor 891 av disse var under 26 år, og 772 personer i medlemsmassen definerer seg som kvinner, og 99 personer definerer seg som noe annet enn kvinne/mann (AKKS Norge, 2021, s. 7). I AKKS Norge er det 4 ansatte, mens det på landsbasis er 14,3 årsverk inklusive de lokale kontorene (AKKS Norge, 2021, s. 4).

Blant AKKS' aktiviteter finner vi kursvirksomhet og konserter, utleie av øvingslokaler for målgruppen, LOUD! Bandleir og UFLAKKS, i tillegg til regionale aktiviteter.

LOUD! Bandleir er en serie kurs, seminarer og leirer rettet mot jenter, transpersoner og ikke-binære (LOUD!, 2023).⁶ På arrangementets hjemmeside heter det at:

LOUD-prosjektet jobber for å skape selvtillit, samhold og musikkinteresse i alle våre LOUD-aktiviteter. Vi ønsker at våre deltakere skal tørre å prøve nye ting sammen med oss, kjenne mestring og spilletglede, samtidig som de møter nye venner og får bånd til musikalske forbilder.

(LOUD!, 2023)

Tilbudet stiller ikke krav til musikalsk erfaring. Tiltaket UFLAKKS er en arrangørgruppe utgjort av 15 medlemmer i alderen 14-20 år, som gjennom AKKS' tilbud arrangerer konserter for ungdom. Om tiltaket sier AKKS på sine hjemmesider at "Målet med UFLAKKS er å gi ungdom erfaring med hvordan man arrangerer konserter. I tillegg til å øke konserttilbudet for ungdom og løfte fram og inspirere unge og lovende lokale band" (AKKS Norge, 2023b). I tillegg oppfordrer AKKS unge utøvere til å sende inn demo-opptak og forespørsel om å spille support under UFLAKKS-arrangementene. Dette kan også ses på som rekrutteringstiltak, ved å tilgjengeliggjøre konsertscener for unge utøvere.

5.2. BandOrg

BandOrg er en landsomfattende interesse- og kompetanseorganisasjon for folk som spiller i band. Organisasjonen har ingen øvrige aldersgrense, men har som slagord at de "Jobber for morgendagens headlinere!" (BandOrg, 2023). Medlemmene hos BandOrg er band, og organisasjonen jobber for deres interesser. Dette skjer blant annet gjennom å arbeide for bedre rammebetingelser for band i Norge, og stimulere til økt musikkaktivitet (BandOrgs Vedtekter, 2023). BandOrg har i følge sine hjemmesider omlag 4600 medlemmer fordelt på rundt 1000 band (BandOrg, 2023). Blant BandOrgs aktiviteter er kursvirksomhet, medlemsfordeler som instrumentforsikring o.l., voksenopplæringsmidler, samt administrere Frifond-midler til egne medlemmer under 26 år. BandOrg stiller som interesseorganisasjon for band i Norge, og med særlige tiltak for unge (Frifondmidler), i en posisjon hvor trolig har kontakt med deler av det som er målgruppen NBU ønsker å rekruttere - spesielt til utøver-siden av bluesfeltet.

⁶ Å være ikke-binær vil si at man ikke identifiserer seg med kjønnskategoriene kvinne eller mann, at man opplever at egen kjønnsidentitet er flytende, eller at man identifiserer seg som både kvinne og mann (Jessen, 2022).

5.3. Norsk Viseforum

Norsk Viseforum er en medlems- og interesseorganisasjon som jobber for å styrke betydningen av visekunsten og sanglyrikk - og sjangerens vilkår. Blant de omlag 3000 medlemmene i organisasjonen, er de fleste av dem enkeltmedlemmer gjennom viseklubber eller som del av en gruppe - slik tilfellet også er i NBU (Norsk Viseforum, 2023a). Samtidig kan man være personmedlem i Norsk Viseforum. Organisasjonen har rundt 350 medlemmer som er registrert slik, og disse er gjerne tekstforfattere, komponister og visesangere i feltet (Norsk Viseforum, 2023a). Organisasjonen er strukturert med to regionale underenheter; Nordnorsk Viseforum og Østnorsk Viseforum. Norsk Viseforum har 3 ansatte. Blant deres aktiviteter er å jobbe for medlemmenes interesser, i tillegg til å ha et magasin som i dag er heldigitalt. Norsk Viseforum arrangerer også konserter, og anerkjenner medlemmer gjennom utnevning av månedens viseklubb, månedens artist og månedens visevenn (som vil si enkeltmedlemmer gjennom klubber). Av særskilte rekrutteringstiltak har Norsk Viseforum etablert et Artiststipend, og nylig gjennomført en konsertserie Unge Viser.

Norsk Viseforums Artiststipend omsøkes av de som måtte befinne seg i målgruppen, og man må være medlem for å kunne søke. Stipendet består av kr. 30.000,- som skal bidra til mottakerens musisering og oppfølging av mentor i samarbeid med Musikkontoret MØST. I tillegg vil Norsk Viseforum booke og promotere minimum tre konserter for mottakeren. Om ordningen sies det på deres hjemmesider:

Norsk Viseforums artiststipend skal fremme nye stemmer i den rike, norske visekulturen, og skal gå til en uetablert artist eller gruppe som signaliserer hvordan sanglyrikken er aktuell i 2023. Fjorårets vinner ble Julie Henrikke, og i 2021 vant Daniela Reyes. I år kan du bli den som får et løft for artistkarrieren din!

(Norsk Viseforum, 2023b)

I søknaden bes søkerne om å vedlegge lenke til sin musikk. Kriteriene for å kunne motta stipendet er:

- Du lager egen musikk, med fokus på norsk tekst
- Du er under 35 år (i en gruppe holder det at majoriteten er under 35)
- Du skal fortelle hva du vil bruke pengene på, og hvordan det vil hjelpe ditt prosjekt

(Norsk Viseforum, 2023b)

Fjorårets vinner, 26 år gamle Julie Henrikke, hadde som mottaker allerede utgitt sin første singel og EP. I forbindelse med mottakelsen til Ballade.no fortalte hun at i tillegg til anerkjennelsen stipendet gir, var stipendet et godt bidrag til hennes første

album (Kleveland, 2022). Daniela Reyes, den gang 22 år, mottok stipendet i 2021. Reyes hadde i likhet med Julie Henrikke allerede sluppet musikk, og var i ferd med å slippe sitt første album (Kleveland, 2021). Året etter, mottok Reyes Spellemann i både Årets Tekstforfatter og i kategorien Viser og Visepop. Med grunn i kriterer, uttalt formål og vissheten om de siste to års mottakeres grad av utvikling av eget musikervirke, kan man si at Norsk Viseforums Artiststipend er et tiltak som bidrar til å anerkjenne de unge utøverne som allerede er på vei inn i en musikerkarriere.

Norsk Viseforum arrangerte i 2022 også konsertserien Unge Viser. Konsertserien ble avholdt i samarbeid med Naustet Visescene hos Salt Art & Music i Oslo. Salt Art & Music er et en samling av seks kulturscener, som gjerne arrangerer og huser arrangementer hvor klientellet er unge voksne (Salt, 2023). I følge Norsk Viseforum er konsertserien et resultat av en stor andel dyktige søkere til Artiststipendet - hvor organisasjonen så ønsket å også kunne løfte frem flere av de unge viseutøverne (Norsk Viseforum, 2023c).

Norsk Viseforum står, i likhet med NBU, i et felt hvor tradisjonen for fritidsbasert musisering i tillegg til de som gjør yrkeskarriere av musikken, står sterkt. Hos visefeltet er den fritidsbaserte musiseringen gjerne å finne i formatet åpen scene. Organisasjonen støttet opp om to studier som ser nærmere på formatet, og hvilket læringsutbytte som finnes i det. Åpen Scene anses som et viktig springbrett fra det som omtales som amatør til profesjonell, og en problemstilling som drøftes er blant annet hvorvidt dette er et mål (Rodgers, 2018; Rodgers, 2020). I dette forprosjektet forsøkes det i noen grad å unngå å bruke begrepene amatør og profesjonell, fordi de kan være utfordrende å definere (Paulsrud, 2022, s. 21). I denne sammenheng kan vi forstå begrepene som noe som skiller mellom grader av nivå på ferdigheter, erfaring eller yrkesmessig form. Åpen Scenes funksjon som vei mot et en profesjonalitet kan forstås som en motsetning til dens funksjon som et trygt sted hvor utøvere kan teste ut nye ting, og studien drøfter blant annet hvordan det kan være problematisk å styrke grad av profesjonalitet - dersom det går på bekostning av arrangementets funksjon som lavterskel scene (Rodgers, 2020, s. 28). Denne problemstillingen vil kanskje kunne være noe NBU også må ta stilling til i sin utarbeiding av rekrutteringstiltak. Både hva gjelder hvilken målgruppe man retter seg

mot i tiltaket, og hvorvidt formålet er å *profesjonalisere* eller ivareta fritidsbasert musisering.

5.4. FolkOrg

FolkOrgs formål er å styrke folkemusikken og folkedansens rolle og vilkår i Norge. Organisasjonens medlemsmasse består av enkeltmedlemmer, lokallag, arrangører og yrkesutøvere i sjangeren. FolkOrgs aktiviteter er blant annet arrangementer, utdeling av anerkjennelser i form av priser, tidsskrift og opplysningskanal for de som utgjør folkemusikkfeltet. FolkOrg har blant sine rekrutteringstiltak arrangementet IntroFolk og tildeling av finansiell støtte til større rekrutteringsprosjekter for barn og unge i folkemusikkfeltet.

IntroFolks overordnede mål er å styrke norsk og samisk folkemusikk, og har form som et lanseringsprogram hvor 6 utøvere etter søknadsprosess velges ut til å delta i tre semifinaler på ulike festivaler (FolkOrg, 2022a). På organisasjonens hjemmeside omtales IntroFolk som “en musikkonkurranse, og i tillegg er det arena der unge folkemusikere kan utvikle seg som kunstnere og få erfaring i å formidle folkemusikk på et høgt nivå” (FolkOrg, 2022a). 2 til 3 av deltakerne velges ut til finale på Riksscenen under musikkfestivalen og bransjetreffet Folkelarm (Folkelarm, 2023). Alle finalister tilbys blant annet bistand i utvikling av pressemateriell og preproduksjon med erfaren produsent. Vinneren utnevnes som *Årets Unge Folkemusiker*, og mottar et GRAMO-stipend á kr. 100.000,-. Ordningen har de siste årene blitt gjennomført annet hvert år. Dette tiltaket, i likhet som Norsk Viseforums Artiststipend, anses som en aktivitet som anerkjenner unge utøvere innen eget felt.

FolkOrg deler også ut midler til rekrutteringstiltak av en viss størrelse rettet mot barn og unge. Midlene er gitt til formålet av Sparebankstiftelsen DNB og Dextra Music (FolkOrg, 2022b). FolkOrgs bevilgning av midler kan forstås å bidra til utvikling og gjennomføring av rekrutteringstiltak i deres medlemsmasse, ved at man kan motta tilskudd til gjennomføringen. Uavhengig av rekrutteringstiltakenes form kan det tenkes at en viss grad av økonomiske muskler er avgjørende for å kunne gjennomføre aktiviteter av en størrelse - slik FolkOrg etterspør.

I folkemusikkfeltet finnes det forøvrig tilbud om høyere utdanning på bachelor (og noen steder masternivå) ved flere utdanningsinstitusjoner i Norge. Blant dem er deriblant Universitetet i Sørøst-Norge, Norges Musikkhøgskole, Universitetet i Bergen og Ole Bull Akademiet.

5.5. Norsk Jazzforum

Medlems- og interesseorganisasjonen Norsk Jazzforum jobber for å fremme den norske jazzens kunstneriske og kulturpolitiske vilkår. I organisasjonens medlemsmasse finner vi storband, jazzfestivaler og -klubber, profesjonelle musikere, studenter under relevant høyere utdanning og utdanningsinstitusjoner innen høyere jazzutdanning (Norsk Jazzforum, 2023a).⁷ I tillegg utgjøres medlemsmassen av Norsk Jazzforum's 5 regionale kontor. I Norsk Jazzforum er det 5 ansatte.⁸ Blant Norsk Jazzforums aktiviteter er arbeid for medlemmenes interesser, tildeling av priser ment å anerkjenne aktører i jazzfeltet, tidsskriftet Jazz i Norge, opplyse og være en informasjonskanal for og samle feltet, i tillegg til å tilby ulike medlemsfordeler og tilskuddsordninger.

Norsk Jazzforum fremmer en rekke aktiviteter for barn og ungdom på siden hjemmesider, blant annet innunder meny-valget Jazz for barn og unge. Blant annet kan organisasjonens tilgjengeliggjøring av oversikt over aktører som jobber med denne målgruppen innen jazzfeltet, samt samling av ressurser og råd for gjennomføring av arrangementer rettet mot barn og unge, forstås som tilretteleggende for aktivitet for barn og unge (Norsk Jazzforum, 2023b). Her kan for eksempel arrangører som ønsker å arrangere konserter for barn finne utøvere og prosjekter som kan passe til deres format. Videre kan man på Norsk Jazzforums hjemmesider finne info om konsertserier, lanseringsprogram, tilskuddsordninger og andre aktiviteter som er rettet mot unge voksne. Alle disse aktivitetene og tiltakene har ikke nødvendigvis Norsk Jazzforum som avsender, men en tilsynelatende omfattende samling av informasjon tilgjengeliggjort på denne måten kan kanskje i seg selv forstås som et rekrutteringstiltak. Oversikt over hvilke aktiviteter og

⁷ Innenfor jazzfeltet finnes det flere mulige utdanningsløp innen høyere utdanning, blant annet hos Norges Musikkhøgskole og Griegakademiet. Utdanningsløpene kan blant annet svare til bachelor- og mastergrad.

⁸ Ansatte i de regionale kontorene er her ikke medregnet.

muligheter det finnes for unge som vet at de ønsker å ta del i jazzfeltet, kan forstås som tilgjengeliggjort ved at informasjonen om dem tilsynelatende er samlet.

Blant aktivitetene som presenteres på siden finner vi konsertserien *Monitor - jazz for ungdom*, som har som formål å gi spilletid til nyutdannede musikere og vise dem for et ungt publikum (Norsk Jazzforum, 2023c). Norsk Jazzforum er her initiativtaker i samarbeid med Vestnorsk Jazzsenter. Ifølge organisasjonens hjemmesider er målet "(...) at flere ungdom blir nysgjerrige på alt jazzen kan romme, og bli inspirert til å spille jazz selv og oppsøke flere livekonserter" (Norsk Jazzforum, 2023c). For utøverne som deltar er rekrutteringstiltaket ment å være en læringsprosess, hvor blant annet veiledning fra en aktuell mentor er en del av prosjektet. Konsertene som settes opp er ment å ha form som en turné for utøverne. Den enkelte konsert kan finne sted på en jazzfestival eller -klubb, eller i samarbeid med lokale korps, kor og kulturskoler (Norsk Jazzforum, 2023c). Dette tiltaket kan forstås som å være stimulerende for de unge utøverne som ønsker å etablere yrkeskarrierer i feltet, i å skape rom for dem til å gjennomføre konserter. Vel så rettet er tiltaket likevel mot ungdom som publikumsgruppe. Særlig interessant er kanskje eventuelle samarbeid med lokale kulturinstitusjoner for barn, som kan tenkes å være en hensiktsmessig arena å introdusere målgruppen for jazz i, nettopp fordi de allerede har tatt del i musikk-aktivitet på fritiden.

Tiltaket Jazzintro er i likhet med FolkIntro et lanseringsprogram for unge norske utøvere innen sin sjanger, som foregår i form av en musikkkonkurranse for solister og band. Vinneren utnevnes *Årets Unge Jazzmusikere*, og mottar et GRAMO-stipend på kr. 150.000,- og tilrettelagt mentorprogram i samarbeid med TalentNorge (Norsk Jazzforum, 2023d). Forløpet til denne tildelingen er at 8 band eller solister velges ut til lanseringsprogrammet etter innsendte søknader og demoer. Deltakerne får spille på noen av landets store jazzfestivaler, før en fagjury i en finale utnevner vinneren (Norsk Jazzforum, 2023d). Jazzintro arrangeres av Norsk Jazzforum i samarbeid med Vossa Jazz, Majjazz, Nattjazz, Kongsberg Jazzfestival og Moldejazz. Et av kriteriene for deltakelse er at solister skal være født etter 1995 (per 2022), og at gjennomsnittsalderen i band ikke skal overstige 27 år. Jazzintro kan i likhet med konsertserien Monitor forstås som en mulighet til utvikling for de deltagende utøverne. Samtidig kan tiltaket forstås som anerkjennende av utøverne som deltar,

og de som til sist utnevnes Årets Unge Jazzmusikere, ved å synliggjøre dem for det allerede etablerte jazzpublikummet. De premisser som ligger for deltakelsen - at utøverne har blitt utvalgt av en fagjury - kan også antas å bidra til å anerkjenne utøverne.

Et annen aktør i jazzfeltet som det kan være verdt å nevne er Improbasen. De er "ressurssenter for barn og unge som vil lære om jazz og improvisasjon" (Barnas Jazzhus, 2023). Improbasen tilbyr musikkundervisning for målgruppen 7-15 år, med undervisning både individuelt og i band. På deres hjemmesider nevnes velkjente utøver-navn som Hanna Paulsberg, Thomas Strønen, Hedvig Mollestad Thomassen og Mats Eilertsen som personer som har instruert i Improbasens kurs og seminarer. Dette tiltaket trekkes her frem til tross for at målgruppen er yngre enn den som etterspørres i problemstillingen, fordi det anses som interessant å se hvordan rekrutteringsprosessen i jazzfeltet i lys av dette tiltaket kan sies å starte allerede i 7-års alderen. Dette kan også sies å skje i det norske bluesfeltet gjennom arrangementer som Barneblues. Til forskjell blir barn her introdusert til jazzen gjennom å spille musikk, mens deltakerne i barneblues blir introdusert som publikum. Kanskje finnes det også her inspirasjon og erfaring å hente fra initiativtakerne hva gjelder aktiviteter rettet mot de yngste.

5.6. Norsk Americanaforum

Norsk Americanaforum er en ideell forening med mål om å fremme americana i Norge. Innunder americana definerer organisasjonen selv "country, country-rock, bluegrass o.l." (Norsk Americanaforum, 2023a). Foreningens medlemsmasse utgjøres av enkeltmedlemmer i form av utøvere, studenter/utøvere under 26 år og personmedlemmer, i tillegg til band, festivaler, klubber og plateselskap. Foreningen skal ifølge egne hjemmesider øke kunnskapen om og interessen for americana og beslektede sjangre gjennom følgende aktiviteter:

- Spre informasjon om sjangeren og medlemmene gjennom egen webside, sosiale medier og utsendelse av nyhetsbrev
- Informere og skolere om sjangeren gjennom artikler og reportasjer i Bluesnews
- Anmelde album og publisere artikler og intervjuer av relevante aktører i bransjen gjennom egen webside og sosiale medier

- Arrangere konserter, organisere og gjennomføre større arrangementer og festivaler, avholde kurs og seminarer samt yte generell rådgivning til medlemmene
- Overvåke og delta i det politiske landskapet
- Søke samarbeide med andre foreninger og bransjerelaterte aktører

(Norsk Americanaforum, 2023a)

Blant samarbeidene Norsk Americanaforum har inngått er Norsk Bluesunion, gjennom spalteplass til foreningen i Bluesnews. Alle medlemmer i Norsk Americanaforum mottar i likhet med medlemmer i Norsk Bluesunion Bluesnews.

Norsk Americanaforum har ingen aktiviteter som i dette forprosjektet kan forstås som rekrutteringstiltak siktet mot unge i aldersgruppen 18-26 år. Foreningen anerkjenner likevel aldersgruppen ved å blant annet tilby eget musikermedlemsskap til de under 26 år, med en rabattert pris (Norsk Americanaforum, 2023b). Aktiviteter som anerkjennelse av månedens artist og prisutdelingen Fjording kan forstås som rekrutteringstiltak fordi den synliggjør sjangeren og dens aktører. Under Fjording deles det blant annet ut pris for Årets Nykommer, men dette svarer ikke nødvendigvis til at mottakeren er i aldersgruppen ung voksen. Fordi de nevnte tiltakene ikke sikter seg direkte inn på målgruppen som etterlyses i dette forprosjektet, utdypes de ikke ytterligere i denne sammenheng.

6. Likestilling- og mangfoldsarbeid i andre lignende organisasjoner: Balansekunst

Som beskrevet i kapittel 1.5 og 2.1 er ikke NBU alene om å oppleve en ubalanse hva gjelder kjønn i sin organisasjon eller sjangerfelt. I hvilken grad dette jobbes med i de enkelte organisasjonene varierer - eksempelvis er likestillingsarbeid i musikkfeltet en del av AKKS Norge sitt formål, mens man kan se sjangerorganisasjonenes formål som å dreie seg om å arbeide for sjangerens synlighet og vilkår - og derunder likestilling og mangfold. Samtlige fremhevede organisasjoner i dette forprosjektet, foruten NBU og Norsk Americanaforum, er på tross av ulike størrelser, medlem av Balansekunst. Som nevnt i kapittel 1.5. er Balansekunst en forening hvor 150 organisasjoner i det norske kunst- og kulturfeltet samarbeider om å skape en samlende ressurs og være en pådriver for likestilling- og mangfoldsarbeid i feltet. På foreningens hjemmesider heter det om organisasjonene som er medlem at:

Som medlem i Balansekunst forplikter du deg til å jobbe for et likestilt, trygt og mangfoldig kulturliv gjennom konkrete tiltak. Balansekunst støtter medlemsorganisasjonenes innsats gjennom kursing, rådgivning, samarbeid, tiltaksutvikling og politisk påvirkningsarbeid. Som medlem får du også tilgang til alle Balansekunsts ressurser, nettverk og kompetanse, inkludert muligheten til å søke prosjektstøtte.

(Balansekunst, 2023c)

Med viten om at både Norsk Viseforum, Norsk Jazzforum, FolkOrg, BandOrg og AKKS Norge er blant organisasjonene som utgjør medlemsnettverket i Balansekunst, kan vi anta at organisasjonene har tilgang til kurs og rådgivning, samt veiledning i utvikling av sine tiltak med sikte på å blant annet bedre kjønnsbalansen i sine områder. I tillegg kan det at de alle er medlem og dermed del av samme nettverk ment å bidra til kompetanseheving og -utveksling om temaet, antyde at de nevnte organisasjonene også har en arena hvor likestilling- og mangfoldsarbeid kan drøftes dem i mellom. Dette vil kanskje kunne være aktuelt for også Norsk Bluesunion å ta del i, som en del av det norske kunst- og kulturfeltet, og fordi tiltak rettet mot bedret kjønnsbalanse etterspørres i dette forprosjektet som følge av kjønnsbalanse.

I et intervju med Musikkontoret.no (2023) i forbindelse med kvinnedagen 2023, definerte daglig leder i Balansekunst Joakim Aadland, 5 råd til likestillingsarbeidet:⁹ (1) Kartlegge egen organisasjon, (2) etablere tydelige varslingsrutiner, (3) sette mål for hvordan samfunnets mangfold skal kunne gjenspeiles i organisasjonen, (4) tilrettelegge for mangfold blant artister, ansatte og publikum og (5) sørge for at ledelsen leder an arbeidet ved å være et godt eksempel og ta tydelige standpunkt i saken (Isaksen, 2023).

Foreningen Balansekunst har blant annet etablert merkeordningen Balansemerket mot seksuell trakassering og diskriminering i kulturlivet (Balansemerket, 2023a). Balansemerket tildeles både små og store aktører i feltet, og oppnås ved at alle deltakere i organisasjonen gjennomfører kursing, samtale, kartlegging og utarbeider tiltak for en å motvirke og håndtere trakassering og diskriminering i egen organisasjon (Balansemerket, 2023b). Blant aktørene som har oppnådd merket

⁹ Undertegnede er involvert i Musikkontoret.no gjennom en prosjektansettelse som sosiale medier-ansvarlig.

finner vi Norsk Jazzforum, AKKS, FolkOrg og Norske Kulturarrangører, i tillegg til festivaler og konsertsteder som Oslo Jazzfestival og Victoria Nasjonale Jazzscene.

7. Oppsummering

7.1. Være NBU's posisjon og ressurser bevisst i utforming av tiltak

Selv om NBU på mange områder kan sammenlignes med organisasjonene beskrevet i kapittel 5, vil det hvis man henter inspirasjon fra disse i utvikling av rekrutteringstiltak være viktig å merke seg at NBU i dag har egne premisser å jobbe ut ifra. NBU er blant annet i motsetning til organisasjonene presentert i kapittel 5 ikke en organisasjon for enkeltmedlemmer, ei heller for utøvere eller skapere som enkeltpersoner eller grupper. Mens Norsk Jazzforum, Norsk Viseforum og FolkOrg skal ivareta også utøveres interesser i sine sjangre, er ikke dette en del av NBU's formål. Norsk Americana Forum er også en organisasjon med enkeltpersoner og utøvere i medlemsmassen, men skiller seg fra de andre ved å ikke være en interesseorganisasjon.¹⁰ Med kunnskapen om ulike medlemsmasser vil det være grunn til å tro at de andre organisasjonene har flere ressurser å bruke på rekrutteringsarbeid i utøver-gruppen enn det NBU har. Kanskje vil det derfor være urealistisk å på nåværende tidspunkt sikte mot å iverksette alle de tiltak, eller like omfattende tiltak, som de andre sjangerorganisasjonene har etablert. Samtidig anerkjennes i dette forprosjektet at tilskudd av unge i utøver-gruppen kanskje vil kunne bidra til tilskudd av unge i organisasjonen. I tillegg er det aktuelt å her understreke at NBU's overordnede mål, som beskrevet i kapittel 1.3., er å skape et rikt miljø for bluesen i Norge. Gitt at man anser de som skaper og utøver musikken som en del av det *rike miljøet*, kan man til tross for at NBU ikke er en medlemsorganisasjon for enkeltpersoner, utøvere eller skapere, si at det vil være viktig for NBU å bidra til rekruttering også blant disse.

Videre kan NBU forstås som en mindre organisasjon enn de øvrige. NBU har én ansatt, mens de andre organisasjonene som gjør rekrutteringsarbeid har flere ansatte. Uten at vi har innsikt i hvordan dette er fordelt i årsverk, kan vi anta at flere ansatte gir mulighet for flere ressurser hva gjelder tid og kapasitet til å drive

¹⁰ Norsk Americana Forum har samtidig ingen kommuniserte tiltak for rekruttering eller likestilling- og mangfoldsarbeid, og er derfor mindre relevant i denne sammenheng.

rekrutteringsarbeid. Både Norsk Jazzforum, Norsk Viseforum og AKKS Norge er i tillegg strukturert med regionale sentre, noe som særlig i Norsk Jazzforums' tilfelle - med 5 regionale sentre, med tilhørende ansatte og regionale tiltak, bidrar til mangfoldige former for rekrutteringsarbeid rundt om i landet. Ser vi til antall medlemmer derimot, kan NBU anses som større enn Norsk Viseforum hva gjelder enkeltmedlemmer gjennom klubber. Her vil det kunne være interessant for NBU å kunne undersøke Norsk Viseforums oppbygning - for det generelle organisasjonsarbeidet og strukturens skyld. I denne sammenheng ville det likevel først og fremst kunne gi inspirasjon i deres tilsynelatende vellykkede rekrutterings-, likestillings- og mangfoldsarbeid, med særlig tanke på at de per medlemstall kan forstås som en mindre organisasjon enn NBU. Dette perspektivet sår om ikke annet tvil om at grunnen til at NBU's rekrutteringsarbeid de siste årene ikke har gitt ønskede resultater, er fordi organisasjonen er for liten hva gjelder medlemsmasse.

Samtidig er det viktig å anerkjenne NBU's posisjon i bluesfeltet. Organisasjonen kan forstås som et samlende organ for feltets klubber, festivaler og spillesteder. Blant disse finner vi store aktører, som Nidaros Bluesfestival eller Blues in Hell, for eksempel. I tillegg vil NBU's rolle som medlemsorganisasjon peke mot at NBU også kan fungere som et talerør mellom klubbene og aktører som Eurpeisk Blues Senter, årsstudiet som er etablert på Notodden, medier utenfor eget felt og aktører som tilhører andre deler av musikkfeltet. Videre er som nevnt organisasjonens overordnede mål å skape et rikt miljø for bluesen, og i dette også jobbe kulturpolitisk for feltet. Dette sett under ett stiller NBU i en posisjon hvor mulighetene i mange tilfeller ligger i organisasjonens hender, også hva gjelder å ta initiativ til tiltak for rekruttering av unge, samt kjønnsbalanse, i feltet. Dette forprosjektet anses som et slikt initiativ, men funnene må tas i bruk for å utgjøre en endring. Som initiativtaker til dette forprosjektet og med tanke på organisasjonens posisjon, vil det kunne være NBU's ansvar å formidle funnene til feltet forøvrig, og initiere bruk av dem.

7.2. Legge til rette for samarbeid i bluesfeltet

Samarbeid mellom aktører i det aktuelle sjangerfeltet ser ut til å være en del av, og kanskje forutsetning for, flere av tiltakene beskrevet i kapittel 5. NBU kan ut ifra sin rolle og posisjon bidra til å legge til rette for samarbeid om rekrutteringstiltak mellom ulike aktører i bluesfeltet. Dette ble også gjort i UBC og UBB, som var et samarbeid

mellom NBU, bluesklubbene i deres organisasjon og Notodden Bluesfestival. Samarbeid mellom aktører kan tenkes å av flere grunner være hensiktsmessig når det kommer til rekrutteringsarbeid. Først og fremst fordi et *rikt miljø* er noe samtlige aktører i bluesfeltet vil ha glede av - gjennom flere søkere til høyere utdanning i blues, større publikumsgruppe eller ivaretagelse av publikumsgruppen i fremtiden, tilvekst av utøvere innen sjangeren, og videre ringvirkninger. Et tiltak utformet i samarbeid mellom flere aktører i feltet vil også trolig kunne være et styrket tiltak for de som mottar det, fordi flere menneskelige ressurser (les: aktørenes samlede tunge erfaring fra feltet) kommer mottakerne til gode i form av dets innhold eller nettverk. Samtidig vil kanskje samarbeid om tiltak resultere i bredere nedslagsfelt, fordi ulike aktører på noen områder når ulike målgrupper. Eksempelvis vil bluesklubber med nærhet i et lokalmiljø ha andre nedslagsfelt enn en festival med internasjonal line up. I et rekrutteringsarbeid vil de kanskje kunne dra nytte av hverandre ved at den ene har stor mulighet for å kommunisere og ha oversikt over et lokalt musikkmiljø, mens festivalen for eksempel kan bidra til internasjonalt anerkjente, gjerne kvinnelige, instrumentalister som workshopholdere, der hvor klubben anbefaler utøvere de kjenner til å delta.

Norsk Jazzforum kan sies å legge til rette for samarbeid mellom aktørene i jazzfeltet ved å blant annet tilgjengeliggjøre en oversikt over musikere og arrangører som gjør prosjekter rettet mot barn og unge på sine nettsider. Norsk Viseforum har i sin konsertserie Unge Viser valgt å holde konsertserien på Naustet Visescene på Salt Art&Music; en scene som i sitt navn kan ses på som en del av deres sjangerfelt, samtidig som stedet som del av en større kulturarena med et relativt ungt klientell, åpner konsertserien for de utenfor feltet. Samarbeidet mellom Norsk Viseforum og Naustet Visescene bidrar til at Norsk Viseforum kan rekruttere yngre publikum til sitt sjangerfelt og løfte frem unge viseartister, og på samme tid drar Naustet Visescene nytte av produksjonen ved å skape aktivitet hos dem og kanskje tiltrekke nytt publikum til deres spillested.

Gitt NBU's rolle som medlemsorganisasjon for bluesklubber, -festivaler og spillesteder i Norge, organisasjonens mulige posisjon som bindeledd mellom aktører i feltet i Norge, samt formål om å skape et rikt miljø for bluesmusikken, vil det med mål om å utarbeide tiltak for rekruttering og bedret kjønnsbalanse trolig være gunstig

for organisasjonen å legge til rette for samarbeid med andre aktører i feltet. Kanskje kan NBU legge til rette for jevnlig møteplasser hvor aktuelle aktører - andre festivaler og klubber, utøvere, utdanningsinstitusjonen hvor blues tilbys som studie - inviteres til å diskutere og utarbeide rekrutteringstiltak. Festivaler innunder NBU's medlemsmasse kan for eksempel være aktuelle anledninger i at enkelte av dem allerede fungerer som møteplass med NBU representert og hvor samtlige aktører i feltet deltar. Et annet funn i dette forprosjektet er samtidig at tiltakene bør være spissede i formål og målgruppe (se kapittel 7.5). I tråd med dette vil det trolig være hensiktsmessig å sette tydelige rammer for en slik møteplass med mål om rekrutteringssamarbeid, og likeså spisse målgruppen og målrettet invitere disse. Kanskje vil et innlegg om rekrutteringsutfordringene, eller funnene i dette forprosjektet, kunne være innganger til samtale mellom aktørene.

7.3. Samarbeide på tvers av sjangre og organisasjoner

Samtlige av de andre organisasjonene samarbeider i sine rekrutteringsarbeid også med andre aktører i musikkfeltet som jobber utover det sjangerdefinerte. FolkOrg deler i sin IntroFolk ut Gramo-stipendet - noe som antyder et samarbeid med den sjangeruavhenige vederlagsorganisasjonen for innspilt musikk. Medfølgende premien i JazzIntro er også et Gramo-stipend, i tillegg til et mentorprogram av TalentNorge. Norsk Viseforum har mentoring hos Musikkontoret MØST som en del av sin premie til mottaker av deres artiststipend. Dette viser at sjangerorganisasjonene samarbeider med andre aktører i musikkfeltet i gjennomføringen av rekrutteringstiltakene. Når det gjelder stipendene navngitt Gramo, kan man tro at samarbeidet er avgjørende for at tiltaket ser ut som det gjør hva gjelder finansiering av stipendet. Samtidig vil samarbeidene antagelig være gunstig for mottakeren av rekrutteringstiltaket fordi den medvirkende aktøren kan sitte på spisskompetanse for sitt område. Eksempelvis er TalentNorge ment å tilby mentoring for unge talenter innen kunst og kultur, og Musikkontoret MØST jobber som et av syv musikkontor i Norge med å støtte opp om og bidra til å profesjonalisere aktører i musikkfeltet. Det er her verdt å merke seg at alle nevnte tiltak i dette avsnittet retter seg mot utøvere med en grad av profesjonalitet eller høyere utdanning innen musikk.

For NBU vil det, særlig i tråd med dens rolle som beskrevet i kapittel 7.1., potensielt

kunne være svært gunstig å kunne samarbeide med andre aktører i musikkfeltet om tiltak. NBU har for eksempel ikke en direkte kommunikasjonskanal til utøver-gruppen i bluesfeltet, fordi de ikke er en medlemsorganisasjon for disse aktørene. Samtidig vil kanskje andre aktører i feltet besitte kunnskap som vil kunne komme de NBU ønsker å rekruttere til gode. Med tanke på NBU's ressurser og formål, vil kanskje også samarbeid med andre bransjeaktører kunne bidra til at flere og i noen tilfeller mer omfattende tiltak kan utvikles, enn det NBU har kapasitet til å selv ha alt ansvar for. Dersom NBU ønsker å legge til rette for at unge utøvere skal kunne profesjonalisere seg innen bluesen; kunne fordype seg i kunsten og ettergå en karriere som yrkesutøver, vil de ovenfor nevnte samarbeidene være til inspirasjon. Hva gjelder rekrutteringstiltak med sikte på en yngre målgruppe, de som vil kunne ha glede av å spille blues uten å profesjonalisere seg, publikumsmålgruppe eller til arbeid i organisasjonen, vil det kanskje kunne være gunstig å inngå samarbeid med andre organisasjoner. Aktører som er til for unge voksne, vil for eksempel trolig sitte på god kunnskap om målgruppens interesser. I dette forprosjektet løftes AKKS frem som organisasjon med sikte på å bedre likestillingen i musikkfeltet i Norge. Deres hovedsakelige målgruppe er også barn og unge, slik også målgruppen til BandOrg kan forstås å være. Både AKKS og BandOrg gjennomfører for eksempel kurs og konserter, og kanskje kunne NBU for eksempel bidra til at bluesen lyssettes i noen av arrangementene?

I rapporten *Blues i det blå?* (2016) drøftes oppfatningen av at bluesens status kan ses på som lavere enn for eksempel jazz og folkemusikk i ulike kontekster. Gitt at dette fortsatt er en oppfatning, kunne kanskje samarbeid på tvers av disse sjangrene bidratt til å løfte bluesen både kulturpolitisk og sosialt. I nevnte rapport ble det å etablere høyere utdanning for utøving i blues foreslått som et bidrag til å styrke bluesens posisjon. I dag har vi dette, som beskrevet i kapittel 3.3, i form av et årsstudium ved Universitetet i Sør-Øst Norge. Studiet er fortsatt relativt nytt, og vi kan derfor ikke si noe om hvorvidt tiltaket har svart til å skulle styrke bluesens status. Samtidig kan vi peke på hvordan tilbudet er et årsstudium. I retningene improvisert musikk/jazz og folkemusikk kan man oppnå både bachelor- og mastergrad. I studiepoeng og grad kan derfor disse utdanningsløpene anses som høyere enn bluestilbudet. Det ville vært interessant å vite hvilken posisjon bluesen har i, og hvorvidt den er en del av, utdanningsløpet i for eksempel improvisert musikk. Hvis

ikke: *Hadde tilbud om bluesemner i de andre utøvende utdanningene, gjerne lokalisert i institusjoner med kredibilitet i musikkfeltet, vært noe som kunne bidratt til å høyne sjangerens status blant de som utdanner seg til utøvere?* Dette kan argumenteres for å være relevant, blant annet fordi bluesen historisk er en stor del av jazzens utvikling. Videre, *er studietilbudet for blues hos Universitetet i Sørøst-Norge synlig blant dem som allerede har påbegynt et utøvende utdanningsløp?* Synlighet vil være avgjørende for at målgruppen skal kunne nås, slik det påpekes i kapittel 7.4. Kanskje finnes det her spennende samarbeid med utdanningsinstitusjonene, som NBU kan bidra til å legge til rette for.

Hva gjelder samarbeid mellom sjangerorganisasjonene i dette forprosjektet og andre aktører i musikkfeltet, er samtlige medlem av Balansekunst. Deres arbeid og utmerkelsen Balansemerket presenteres i kapittel 6. AKKS, Norsk Jazzforum og FolkOrg, er blant dem som har oppnådd merket. BandOrg, Norsk Viseforum, og en rekke spillesteder innunder sjangerorganisasjonene, er medlem i foreningen. NBU er på sin side ikke medlem i denne foreningen. Et samarbeid her vil kanskje kunne bidra i arbeidet med å utvikle hensiktsmessige rekrutteringstiltak med sikte på likestilling og mangfold. Samtidig vil forpliktelse gjennom medlemskap i NBU kunne synliggjøre at organisasjonen jobber for dette - både overfor utøvere som bookes til konserter, publikumsgruppen og musikkbransjen forøvrig.

7.4. Være synlig og tilgjengelig

Rekrutteringstiltak, NBU og bluesfeltet må være synlige og tilgjengelige for målgruppen for å kunne nå dem. Fordi målgruppen i utgangspunktet ikke allerede er en del av bluesfeltet, må tiltakene kommuniseres og synliggjøres utenfor feltet. Dersom man har utarbeidet en spisset målgruppe, som drøftes i kapittel 7.5., vil det for eksempel være gunstig å synliggjøre gitte rekrutteringstiltak der de vil kunne se det. Videre vil det være viktig at etter at den som skal rekrutteres har blitt gjort oppmerksom på at tiltaket finnes, må informasjonen hen trenger for å gjøre noe med kunnskapen være tilgjengelig. Et eksempel er hvilke medier NBU og deres aktiviteter er synlige i. Mens vi i kapittel 5.3. om Norsk Viseforums tiltak hyppig kan henvise til Ballade.no, ser det ut til at den informasjonen som finnes om NBU's tiltak i hovedsak deles gjennom organisasjonens egen nettside eller Bluesnews. Dersom disse informasjonskanalene når de utenfor egen medlemsmasse, vil det videre være

aktuelt å spørre seg hvor tilgjengelig den informasjonen som finnes i NBU's egne kanaler er. Norsk Jazzforum har for eksempel flere typer oversikter på sine sider som viser aktiviteter for barn og unge innen jazz i Norge. Aktivitetene er ikke nødvendigvis iverksatt av Norsk Jazzforum, men organisasjonen bidrar til å synliggjøre mangfoldet av aktiviteter som finnes innenfor deres sjangerfelt. Et spekter av aktiviteter på lokalt og nasjonalt nivå, vet vi at også skjer innen bluesfeltet (kapittel 3). For NBU vil det kanskje være aktuelt å spørre seg: *Hvilken informasjon vil en ung musikkinteressert eller ung utøver kunne trenge dersom hen ønsker å ta del i bluesfeltet på den ene eller andre måten, og hvor finnes denne informasjonen?* Dersom den ikke er lett tilgjengelig for målgruppen: *Hvordan kan NBU bidra til at den blir det?*

For å kunne engasjere seg og utvikle interesse for en musikksjanger, må man ha blitt introdusert for den. Man kan her spørre seg om bluesmusikken er synlig og tilgjengelig for de yngre musikkbrukerne i dag. Her vil det selvsagt være mange faktorer som NBU ikke kan styre over - som hva som trender på strømmepattformene. Som beskrevet i kapittel 2.1. er det å jakte ny musikk noe de færreste av oss gjør. Oppdagelsene skjer heller i en annen kontekst. Blant unge voksne skjer oppdagelser av ny musikk gjerne gjennom sosiale medier eller venner, mens det blant den mer voksne befolkningen foregår gjennom radio. Å synliggjøre bluesmusikk for den yngre generasjon vil da måtte skje på andre premisser enn for det voksne publikummet. Artisten Tora Dahle Aagård kan for eksempel sies å bidra til synliggjøringen av musikken for unge voksne, gjennom å vise bluesgitaren i samtidas rammer for digital kommunikasjon: Gjennom sosiale medier. Med over 153 000 følgere på Instagram, som alle følger hennes korte videosnutter hvor gitaren står i sentrum, er det kanskje inspirasjon og kunnskap å hente hos Aagård og utøvere med lignende erfaring og posisjon. Kanskje er også slike aktører aktuelle å invitere inn i samarbeid om utvikling av rekrutteringstiltak, slik det anbefales i kapittel 7.2.

En annen innfallsvinkel for å synliggjøre bluesen for den yngre målgruppe, vil også kunne være å for eksempel bidra til utvikling av konsertprosjekter rettet mot yngre publikum, slik for eksempel Norsk Jazzforums konsertserie *Monitor* og Norsk Viseforums *Unge Viser* er. Etablerte ordninger som Den Kulturelle Skolesekken kan også ses som en mulighet til å synliggjøre bluesen i videregående skole, eller

tidligere i skoleløpet. Kanskje kan NBU også bidra til å utvikle konsepter siktet mot slike etablerte tiltak, eller arbeide for å synliggjøre en slik idé om et prosjekt for de som utformer regionale turnéer i Den Kulturelle Skolesekken.

For rekruttering i utøver-gruppen kan det være hensiktsmessig å være synlig overfor de som allerede er i utvikling av sitt kunstnerskap gjennom folkehøgskoler eller høyere utdanning. Som foreslått i kapittel 7.3. kan det å være tilstede hos relevante utdanningsinstitusjoner - også utover bluesstudiet ved Universitetet i Sørøst-Norge, være en mulig innfallsvinkel. Disse utøverne har allerede en sterk motivasjon for å utøve musikk, og befinner seg gjerne allerede i beslektede sjangre. For at utøverne som er seg i startgropa av sine yrkeskarrierer som musikere skal se muligheter innen bluesfeltet i Norge, må de ha kjennskap til det. Videre må informasjon om hvilke aktører og aktiviteter som finnes i feltet være tilgjengelig. *Kanskje vil oversikt over mulige spillesteder spesialisert på blues i Norge være nyttig for den enkelte å raskt kunne oppsøke, eller en egen synliggjøring av de steder som særlig fokuserer på å gi spilletid til unge utøvere?* I så måte vil det være aktuelt å ettergå hvor tilgjengelig slik informasjon er i dag, for så å styrke dette.

For å kunne inngå samarbeid med andre bransjeaktører, vil det også være viktig at de andre aktørene i musikkfeltet ser NBU. Her finnes det en rekke arrangementer og møteplasser, hvor det legges til rette for synliggjøring. Et eksempel kan kanskje være Kulturytring arrangert av Norsk Kulturrom hvert valgår, med mål om å samle og styrke kulturfeltet.¹¹ En annen aktuell møteplass kan være én av landets fire bransjefestivaler, som alle har tilhørende konferanseprogram.¹² Ikke bare vil dette kunne være hensiktsmessige steder å være hva gjelder å synliggjøre seg ovenfor andre aktører i bransjen, men kjønnsbalanse og mangfold er eksempelvis også noe musikkfeltet som helhet kan sies å ha utfordringer med (se kapittel 1.4. og 2.3.). Det kan derfor tenkes at temaer som tas opp i konferanseprogrammene i bransjefestivalene også kan være nyttige for NBU hva gjelder å utarbeide tiltak for rekruttering og bedre kjønnsbalanse. Samtidig kan kanskje bransjefestivalene være aktuelle aktører å forsøke og samarbeide med for å kunne synliggjøre unge utøvere forbundet med bluessjangeren. Fordi bransjefestivalene har som formål å blant

¹¹ <https://www.kulturytring.no/om-kulturytring-drammen/>

¹² By:Larm, VillVillVest, Trondheim Calling og Sørveiv.

annet vise frem morgendagens store artister til bransjen, og gjerne kan være et sted store aktører oppdager nye samarbeidspartnere i form av utøvere, kan det tenkes at synliggjøring på en scene hos en bransjefestival kan bidra til å sette bluesmusikk på dagsordenen i musikk-Norge.

Synlighet vil også være et gjeldende tiltak når det kommer til å kunne rekruttere flere kvinner i bluesfeltet. Det vil kunne tenkes at synliggjøring av det norske bluesfeltets kvinnelige utøvere vil kunne skape mer bevissthet blant unge voksne om at det finnes - og kanskje også inspirere som forbilder. Som fremhevet i kapittel 6 krever likestillingsarbeid tydelige tiltak og mål. En mye brukt målsetting ser ut til å være kjønnsbalanse i for eksempel line up. Samtidig råder Balansekunst organisasjoner som arbeider for likestilling at ledelsen må lede an. Her vil det kanskje være aktuelt for NBU å forplikte seg til og etterstrebe kjønnsbalanse på scenene i arrangementer hvor de er avsendere, slik som for eksempel under landsmøtet. Gitt NBU's rolle og posisjon vil også synliggjøring av mulige gunstige samarbeidspartnere, som Balansekunst, kanskje være hensiktsmessig.

Tiltakenes tilgjengelighet for mottakerne vil også kunne omhandle hvordan tiltaket kommuniseres hva gjelder ordlyd. Et eksempel vil kunne være bruken av ordet *uetablert*. Norsk Viseforum etterspør *uetablerte artister eller grupper* i sin utlysning av artiststipend. Begrepet uetablert kan for eksempel henvise til å skulle starte noe: Noen som skal starte sin karriere. Samtidig etterspørres en grad av *profesjonalitet*. Dersom man forstår begrepet profesjonell som at utøveren(e) har opparbeidet seg en grad av erfaring eller formelle ferdigheter i kunsten, vil uetablerte artister her kunne være utøvere i utdanningssituasjon eller som på annet vis kan forstås som uetablert men har en form for kvalitet eller nivå i eget kunstnerskap. Samtidig vet vi at øvrige alderstak i dette tiltaket er 35 år, og de siste to års vinnere har vært i tjue-årene.¹³ Uten bruken av begrepet profesjonell eller spesifisering av alder kunne kanskje etterlysningen etter uetablerte blitt oppfattet som for eksempel en målgruppe i kulturskole-alder - og tiltaket ville kanskje hatt en annen form, posisjon i eget felt og formål. Dette viser hvordan ordbruk kan være verdt å gjennomarbeide godt med tanke på hvilken spissede målgruppe man ønsker å nå, og med hvilket formål.

¹³ Julie Henrikke, 26 år, mottaker i 2022; Daniela Reyes, 22 år, mottaker i 2021

7.5. Etablere flere tiltak med spissede formål og målgruppe

Tiltakene vist i denne utredningen kan alle sies å ha et formål om blant annet rekruttering av unge og/eller bedret kjønnsbalanse i sitt segment. Samtidig ser vi at organisasjonene trukket frem i utredningen har flere tiltak som hver for seg kan forstås som spisset ved konkrete formål rettet mot avgrensede målgrupper. Dette kan kanskje forstås som bevisste grep for å på en hensiktsmessig måte nå ulike mål man som organisasjon har for rekrutteringsarbeidet.

Eksempelvis kan Norsk Viseforums Artiststipend anses å ha som formål å nå og anerkjenne de som ønsker å etterfølge en karriere i musikkfeltet, ved å etterspørre en grad av profesjonalitet i sin utlysning. Denne anerkjennelsen synliggjør også stipendmottakeren for Norsk Viseforums viseklubber med en viss status eller lønnsnivå om *kvalitet*, nettopp fordi hen har mottatt utmerkelsen. Norsk Viseforums konsertserie ble etablert som en forlengelse av artiststipendet, og mål om å løfte frem flere enn én utøver. Samtidig kan konsertserien Unge Viser også forstås som et rekrutteringstiltak med sikte på publikummet. Dette fordi den er en konsertserie lokalisert på et utested med et yngre klientell, den er navngitt *Unge Viser* og unge utøvere og låtskrivere er gjennomgående konsept for konsertseriens line up. Begge tiltakene kan dermed være eksempler på rekrutteringstiltak rettet mot unge, men som har noe ulike formål - og videre ringvirkninger.

Samtidig som de nevnte rekrutteringstiltakene har noe ulik karakter, kan de forstås som å stimulere hverandre. For den som skal utvikle nye tiltak vil det kanskje være aktuelt å spørre seg hvorvidt det enkelte tiltakets formål først og fremst skal være å trekke et yngre publikum til bluesscenen, involvere flere unge voksne i organisasjonsarbeidet, vekke bluesinteressen hos allerede instrument-spillende ungdom, skape rom for utvikling og karrieresatsning for unge utøvere med ambisjoner i bluesen - eller løfte frem morgendagens blueshelter for det allerede eksisterende bluespublikummet i Norge. Det ene formålet behøver ikke å svekke eller utelukke det andre, men et tiltak vil ikke nødvendigvis svare til alle nevnte formål.

For å kunne utarbeide slike spissede formål vil det være hensiktsmessig å definere

målgruppen. Alder er her en relevant markør, men blant målgruppen som etterspørres i denne utredningen, vil flere variabler kunne gi ytterligere innsikt i hvordan tiltakene bør utformes og kommuniseres. Eksempler er kjønn, seksuell legning og etnisitet, hvorvidt man er vokst opp og bor i bygd eller by - samt hvorvidt målgruppen utgjøres av folk som allerede er musikkinteresserte, av de som spiller instrument, av de som allerede har vist interesse for konsertavvikling og bransjearbeid, eller om målgruppen er unge utøvere som allerede har tatt fatt på sin etablering i musikkfeltet - men som man gjerne skulle vekket en bluesinteresse hos. Eksempelvis ser vi i NBU's tidligere rekrutteringsarbeid at tiltakene som er rettet mot unge ikke har nådd en kjønnsbalansert gruppe, og det er derfor grunn til å tro at noe må gjøres annerledes for å nå de som er i minoritet (i dette tilfellet kvinner). Ikke bare er det kun 3 kvinnelige utøvere blant i alt 23 UBB som alle har bestått av minst 3 bandmedlemmer, men alle disse har også vært vokalister. Det har dermed ikke vært noen kvinnelige instrumentalister i historien om UBB. Dette er det trolig mange årsaker til, og må ses i tråd med at kvinneandelen i musikkfeltet i Norge som helhet er i mindretall. Vi vet heller ikke hvor mange kvinner som har vært deltakende i UBC, uten å utnevnes til UBB. At kun 13% av UBB har hatt en kvinne som del av bandet, vil likevel kunne antyde at rekrutteringstiltaket UBC har truffet færre kvinner enn menn. Det vil her være aktuelt å spørre seg *hvorfor*, og hvordan man i nye tiltak med særlig fokus på kjønnsbalanse, kan spisse tiltakets form ytterligere. En mulighet vi kunne være å, som beskrevet i kapittel 7.3., utvikle tiltak i samarbeid med noen som kjenner målgruppen godt, slik som AKKS eller Balansekunst.¹⁴

Samtidig vil det alltid i en gruppering være individuelle forskjeller, og karakteristikk som gjør at gruppen i andre kontekster ikke forstås som én gruppe. I Norge har man rett til skolegang t.o.m. videregående skole, noe som vil kunne bety at nedre del av målgruppen 18-26 år er elever i videregående skole, med de karakteristikk det medfører. Dette kan si noe om selvstendighet, økonomi i forbindelse med å være skoleelev, grad av målbevissthet for karrierevei, blant annet, og kunne skille seg fra den eldre delen av målgruppen. 26-åringen kan også stå i en posisjon preget av

¹⁴ I forlengelse av dette ville det i en større undersøkelse vært interessant å undersøke geografisk spredning blant tidligere deltakere i UBC, og slik kunne se antydninger til om tiltaket for eksempel traff målgruppen bedre i enkelte deler av landet. Andre variabler det hadde vært spennende å undersøke er snittalderen for deltakere i UBC og hvor de ble gjort oppmerksomme på konkurransen. Slik kunne man kanskje kunne se sammenhenger mellom kommunikasjonskanal og målgruppe, og hvorvidt enkelte kommunikasjonskanaler var mer egnet for enkelte aldersgrupper enn andre.

usikkerhet for fremtiden - men den kan samtidig være i et høyere utdanningsløp, være ferdig utdannet, eller allerede ha mange års arbeidserfaring og for eksempel være i en hverdag med fast inntekt. Den kan ha valgt en karrierevei hvor hen fordypet seg i kunsten og sin utøving, eller den kan ha valgt en karrierevei som dreier seg om noe helt annet enn musikk - men har musikken som en stor interesse på fritiden. Alle disse parameterne vil kunne påvirke hvilket tiltak som vil være mest treffende for den enkelte person. Dette er riktignok kun tenkte mulige forskjeller innad i aldersgruppen som etterspørres i dette forprosjektet, men denne refleksjonen viser hvordan en tilsynelatende spisset målgruppe hva gjelder alder, kan ha svært ulike interesser i, og premisser for, det å skulle rekrutteres til bluesfeltet.

I problemstillingen til dette forprosjektet etterspørres hvordan NBU kan rekruttere unge til organisasjonen og til utøver-segmentet i bluesfeltet. I tråd med det ovenfornevnte vil også disse grupperingene kunne kreve ulike tiltak for å på en hensiktsmessig måte rekruttere ønsket målgruppe. Dette fordi mottakerne av tiltakene uavhengig av alder har ulike interesser i å skulle bli rekruttert - og de rekrutteres til ulike aktiviteter. På samme tid kan man som tidligere nevnt anta at rekruttering til organisasjonen vil kunne prege rekrutteringen til utøvergruppen, og visa versa. Et overordnet mål for rekrutteringsarbeidet til NBU vil da kanskje kunne være å ha flere spissede tiltak rettet mot avgrensede målgrupper, som igjen vil kunne stimulere hverandre til videre rekruttering. Selv om et tiltak ikke favner alle man ønsker å rekruttere, vil summen av flere vellykkede rekrutteringstiltak trolig bidra til økt rekruttering på flere områder i bluesfeltet.

7.6. Rekruttere, stimulere, anerkjenne og ivareta

Målet for et rekrutteringstiltak vil som begrepet tilsier være å rekruttere. I denne sammenheng, vil kanskje rekrutteringstiltaket likevel først anses som vellykket dersom de som rekrutteres forblir i organisasjonen og/eller utøvergruppen i bluesfeltet. For å oppnå dette må trolig målgruppens interesse stimuleres kontinuerlig. En slik stimulering vil selvsagt aller helst skje gjennom konserter og festivaler som foregår hos NBU's medlemmer. Likevel vil det kanskje også være gunstig å tilrettelegge for at de som rekrutteres skal kunne videreutvikle sin interesse

og sitt engasjement.

Det vil for eksempel kunne være gunstig å ivareta de som rekrutteres til organisasjonen ved å bidra til å skape et attraktivt miljø. Dette kan like fullt som målgruppen er bred, bety forskjellige ting for de enkelte. Å bidra til at de unge voksne i organisasjonen møtes og slik kan knytte bekjenskaper over felles interesser, vil kunne være et mulig første steg i prosessen. Her kan kanskje tiltak som har blitt gjort i bluesfeltet være til inspirasjon, slik som konserter med sikte på en ung publikumsgruppe eller egne ung-scener under bluesfestivaler. For de som ønsker å engasjere seg i organisasjonsarbeid, vil det kunne være inspirasjon å hente i for eksempel Trondheim Bluesklubbs tiltak hvor unge voksne i deres organisasjon slippes til i arrangementsavvikling (se kapittel 3.4.). NBU's rolle vil her kunne være at erfaringer opparbeidet fra de som gjennomfører slike tiltak deles med resten av feltet, for eksempel gjennom møteplasser med sikte på samarbeid om rekrutteringstiltak (kapittel 7.2.). Like fullt vil det kunne være gunstig for NBU å bidra til å synliggjøre slike aktiviteter for målgruppen, som beskrevet i kapittel 7.4.

Både Norsk Jazzforum, FolkOrg og Norsk Viseforum etterlyser i flere av sine tiltak en grad av profesjonalitet eller utdanning. Disse tiltakene bidrar alle til å anerkjenne utøvere innen respektive sjangre. Gjennomføringen fordrer at det er en stor nok målgruppe i sjangeren som svarer til kriteriene for deltakelse, til at det er mulig å konkurrere innenfor de rammene som er satt. Avviklingen av UBC kan blant annet vitne om at det ikke finnes (eller NBU ikke har nådd) en stor nok målgruppe som svarer til kriteriene satt for deltakelse i konkurransen. Dersom NBU ønsker å ha lignende tiltak i utøvergruppen, kan det derfor forstås som avgjørende å først iverksette tiltak som kan bidra til å øke deltakelsen i målgruppen. Dette vil kanskje kunne skje gjennom synliggjøring og samarbeid med andre aktører: Å vekke en bluesinteresse hos unge voksne. Det kan også tenkes at dette arbeidet må begynne hos de som er ennå yngre, slik en av Norsk Jazzforums samarbeidspartnere eksempelvis holder Barnas Jazzhus (kapittel 5.5.), eller gjennom barneblues-arrangementene og skolekonsertene som allerede er etablert hos noen av NBU's medlemmer. I så fall vil det være aktuelt for NBU å bidra til å styrke slike tiltak i bluesfeltet.

For NBU vil det kanskje være hensiktsmessig å stimulere både de som ønsker å holde på med musikk på fritiden og de som ønsker å etterfølge en yrkeskarriere innen sjangeren. Bluesfeltet besitter i likhet med visefeltet en tradisjon for å ivareta også den fritidsbaserte musiseringen, altså de som ikke etterstreber å gjøre yrkeskarriere av musikken - men likevel har et aktivt musikerliv på bluesscenene i det ganske land. Det kan være mange årsaker til at de fritidsbaserte musikerne i bluesfeltet ser ut til å være mange, og kanskje kan dette for den enkelte også være ufrivillig. Et eksempel vil være dersom konserthonorarene til utøvere i bluesfeltet ikke utgjør en stor nok sum til å kunne fungere i en yrkesmusikers lappeteippeøkonomi.¹⁵ Her er det riktignok mange faktorer som kan spille inn, og konkurransen mellom de som jobber med å lage og utøve musikk har som beskrevet i kapittel 2.3. blitt intensivert de siste tiårene. Hvorvidt andelen fritidsbaserte musikere har en sammenheng med bluesens kulturpolitiske status, slik drøftet i kapittel 2.1., har dette forprosjektet ikke ressurser til å undersøke. I et større prosjekt ville det likevel vært spennende å utrede det frivillige og det profesjonelle bluesfeltet - og deres samspill.¹⁶ Det vi i dette forprosjektet kan lese, er likevel at det for NBU vil være gunstig å stimulere til den fritidsbaserte musiseringen - fordi den er svært tilstedeværende i bluesfeltet. Samtidig kan kanskje Norsk Jazzforum, Norsk Viseforum og FolkOrgs krav om profesjonalitet eller utdanning i noen av sine tiltak ha en sammenheng med deres synlighet i samfunnet og kulturpolitiske status, og også bidra til at tiltakene kan ha en grad av status i eget felt. Dersom dette er tilfelle, vil det kunne være gunstig for NBU å også bidra til skape en scene eller anerkjennelse for de som ønsker å gjøre yrkeskarriere med hovedaktivitet i bluessjangeren. Med dette menes å jobbe for eller bidra til tilrettelegging for at man som utøver kan livnære seg av bluesmusikken i Norge - eksempelvis gjennom honorarer som svarer til anbefalte minstesats for utøvere, være en støttespiller når det gjelder kompetanse om næringsdrift for utøvere i musikkfeltet eller bidra til mentoring gjennom for eksempel TalentNorge. Her er det likefullt viktig å bemerke at det ikke er gjort noen undersøkelser av hvilke muligheter det er for å kunne livnære seg som utøver i

¹⁵ Mange yrkesmusikere i samtida livnærer seg gjennom inntekter fra mange forskjellige aktiviteter, eksempelvis utøving, pedagogisk virksomhet, som bookingansvarlig på et konsertsted og vederlagsinntekter (Paulsrud, 2021). Dette kan forstås som en lappeteippeøkonomi. For den gjennomsnittlige yrkesmusikeren i Norge i dag utgjør honorarer fra konsertvirksomhet den største inntektskilden (Eidsvold-Tøien et al., 2019).

¹⁶ Det profesjonelle bluesfeltet forstås her som et felt bestående av små og store aktører som jobber med eller rundt musikken (Paulsrud, 2022, s. 21). Les mer i kapittel 2.1.

bluesfeltet i Norge i dag, for eksempel sammenlignet med i jazzfeltet eller folkemusikkfeltet. Det er også aktuelt å minne om at eksempelvis en av norsk blues' anerkjente gitarister, Knut Reiersrud, blant annet har mottatt 10-årig kunstnerstipend av Kulturrådet. Dette kan sies å svare til profesjonalitet - i tillegg til å vitne om at man *kan* livnære seg som utøver innen blues i Norge i dag, om enn gjennom sjangeroverskridende praksis.

Hva gjelder stimulering, anerkjennelse og ivaretagelse av minoriteter som rekrutteres, vil det som beskrevet i kapittel 6.1, blant annet være viktig at minoriteten ikke skal måtte be om tilrettelegging. I dette forprosjektet tilsier minoriteten kvinner. Uten kjennskap til øvrig mangfold i NBU og bluesfeltet, anerkjennes det her i tråd med Balansekunst sitt arbeid at også andre mangfoldsparemetere enn kjønnsbalanse benyttes. NBU's rolle og posisjon kan tilsi at organisasjonen bør bidra til at deres medlemmer tilrettelegger for mangfold. Dette kan også innebære det å innlede samtaler om tema, samt arbeide at kunnskap om likestilling- og mangfoldsarbeid deles i bluesfeltet. Andre grep NBU kan ta for å ivareta minoriteter som rekrutteres er å etablere tydelige varslingsrutiner hos sine medlemmer dersom noen opplever ubehagelige hendelser i organisasjonen. Likefullt kan NBU, med ønske om å bidra til bedret kjønnsbalanse, tilrettelegge for at dette finnes også for eksempel for kvinnelige utøvere som opptrer i bluesfeltet. Videre vil det hva gjelder rekruttering av kvinner til utøvergruppen i bluesfeltet kunne være aktuelt å sørge for at de kvinnene som rekrutteres anerkjennes som utøvere. Dette gjelder både synlighet, som beskrevet i kapittel 7.4, men er også i tråd med det å skulle innlede samtaler om kjønnsbalanse i musikkfeltet. Kanskje kan NBU bidra til at fremtidens kvinnelige bluesutøvere ikke behøver å sitte med samme opplevelse etter konserter som det Adriana Døsvik fortalte om i Jazz i Norge (se kapittel 2.1):

Alle gutta får en «Bra spilt, bro!», og du får en «Så sykt vakker du er når du står der og synger!», «Du ser så kul ut når du spiller as!!», «Jenter som spiller trommer er sexy as.», «Du er så utrolig søt på scenen!»

(Døsvik, 2023)

For å komme dit, må det først anerkjennes hvorfor slike episoder er problematisk. Kanskje er det NBU's oppgave, gitt sin rolle og posisjon i bluesfeltet, å sette temaet på sakslista.

8. Forslag til videre arbeid

For NBU vil det i utvikling av rekrutteringstiltak med sikte på unge voksne i alderen 18-26 år og kjønnsbalanse, være hensiktsmessig å jobbe for å synliggjøre seg selv i samfunnet og i musikkfeltet, for så å kunne inngå samarbeid med andre aktører både i og utenfor eget sjangerfelt. Det anbefales at NBU sikter på å være en samlende organisasjon som bidrar til oversikt over de aktiviteter som finnes for unge i bluesfeltet, og slik bidra til å tilgjengeliggjøre de tiltak som allerede finnes i innen norsk blues. Det foreslås også, i tråd med bluesfeltets innhold (kapittel 2), at NBU legger til rette for både fritidsbasert musisering og for muligheten til å kunne fordype seg i bluesen og det å etterfølge en yrkeskarriere. Det anbefales å iverksette flere tiltak som er avgrensede og med spissede formål og målgruppe, som i sum vil kunne bidra til rekruttering til både organisasjonen og utøver-siden. Videre foreslås det å sikte mot et spekter av tiltak som kan vedvare de som rekrutteres sin interesse og deltakelse i bluesfeltet. NBU anbefales også å være sin posisjon og sine ressurser bevisst i utforming av tiltak: *Hvilke tiltak er gjennomførbare med de ressurser organisasjonen besitter? Hvilke samarbeid kan inngås for å eventuelt utvikle mer omfattende tiltak rettet mot aldersgruppen 18-26 år eller i likestillingsarbeidet, dersom det er ønskelig?*

I forlengelse av dette vil det være aktuelt å spørre seg hva som skjer etter fylte 26 år i bluesfeltet. *Hvordan stimuleres utøvere og voksne etter fylte 26 år til deltakelse i feltet?* I et større prosjekt ville dette vært interessant å se hvordan rekruttering også foregår i en eldre målgruppe.

Videre drøftes i flere anledninger begrepene *kvalitet* og *profesjonalitet* i dette forprosjektet. Dette er ord med uklare definisjoner, men som kan være viktig å svare til i kulturpolitisk sammenheng. Dersom dette oppleves utfordrende i bluesfeltet, med utgangspunkt i oppfattelsen om at blues har lav status i enkelte sammenhenger, kunne det vært gunstig å undersøke hvordan kvalitet og profesjonalitet forstås i bluessjangeren, for å igjen kunne tydeliggjøre dette i kulturpolitisk arbeid.

9. Litteraturliste

- Aftenposten. (2003, 07.03). Rå dameblues. *Aftenposten*.
<https://www.aftenposten.no/kultur/i/eM9xK/raa-dameblues>
- Agerlie, K. (2007, 28.04). Godt oppmøte på barneblues. *NRK*.
<https://www.nrk.no/trondelag/godt-oppmote-pa-barneblues-1.2331685>
- AKKS Norge. (2021). *Årsmelding 2021*. AKKS Norge.
https://akks.no/wp-content/uploads/2022/03/Arsmelding-AKKS-Norge_2021.pdf
- AKKS Norge. (2023a). *AKKS - For likestilling og mangfold i norsk kulturliv!*. AKKS Norge. Hentet 26.04.23 fra <https://akks.no/>
- AKKS Norge. (2023b). *UFLAKKS*. AKKS Norge. Hentet 26.04.23 fra <https://akks.no/prosjekter/uflakks/?newWindow=1>
- Balansekunst. (2023a). *Hva betyr likestilling og mangfold?*. Balansekunst. Hentet 23.04.23. fra <https://www.balansekunstprosjektet.no/om-mangfold>
- Balansekunst. (2023b). *Hva er Balansekunst?*. Balansekunst. Hentet 23.04.23. fra <https://www.balansekunstprosjektet.no/om-prosjektet>
- Balansekunst. (2023c). *Bli medlem!*. Balansekunst. Hentet 23.04.23. fra <https://www.balansekunstprosjektet.no/bli-medlem>
- Balansemerket. (2023a). *For et tryggere kulturliv*. Balansemerket. Hentet 23.04.23. fra <https://balansemerket.no/>
- Balansemerket. (2023b). *Om merket*. Balansemerket. Hentet 23.04.23. fra <https://balansemerket.no/om/#deltakere>
- BandOrg. (2023). *Om oss*. BandOrg. Hentet 23.04.23 fra <https://www.bandorg.no/om-oss>
- BandOrgs Vedtekter. (2023). *Vedtekter*. BandOrg.
<https://www.bandorg.no/om-oss/bandorgs-vedtekter>
- Barnas Jazzhus. (2023). *Om oss*. Barnas Jazzhus. Hentet 22.04.23. fra <https://www.barnasjazzhus.no/om-oss/>
- Baym, N. K. (2018). *Playing to the Crowd: Musicians, Audiences, and the Intimate Work og Connection*. New York University Press.
- Bluesnews Vedtekter. (2021). *Vedtekter*. Stiftelsen Bluesnews.
<https://bluesnews.no/om-bluesnews/vedtekter>
- Bourdieu, P. (1995). *Distinksjonen: En sosiologisk kritikk av dømmekraften*. Pax

Forlag.

- Brønnøysundregisteret. (2023). Nøkkelopplysninger fra Enhetsregisteret: Norsk Bluesunion. <https://w2.brreg.no/enhet/sok/detalj.jsp?orgnr=996649857>
- Døsvik, A. (2023). Utenforskap i praksis: Om å være kvinne i musikken. *Jazz i Norge*. Hentet 20.03.23. fra <https://jazzinorge.no/2023/03/08/utenforskap-i-praksis-om-a-vaere-kvinne-i-musikken/>
- Eidsvold-Tøien, I.; Theie, Ø.; Gjems, M; Molde, A.; Gaustad, T.; Sommerstad, H.; Espelien, A. & Gran, A. (2019). *Hva nå – Digitaliseringens innvirkning på norsk musikkbransje* (1). BI Centre for Creative Industries.
- Eliassen, K. O. (2016). Innledning. I K. O. Eliassen & Ø. Prytz (Red.), *Kvalitetsforståelser: Kvalitetsbegrepet i samtidens kunst og kultur* (s. 7-22). Norsk Kulturråd.
- European Blues Union. (2023). *EBC/EBU*. European Blues Union. Hentet 20.04.23. fra <https://www.ebc2023.info/ebc-ebu>
- FN-Sambandet. (2023, 03.02.). *Likestilling mellom kjønnene*. FN-Sambandet. <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal/likestilling-mellom-kjoennene>
- Folkelarm. (2023). *Om Folkelarm*. Folkelarm. Hentet 23.04.23. fra <https://www.folkelarm.no/om-folkelarm.569660.no.html>
- FolkOrg. (2022a, 26.11.). *Årets unge folkemusiker er Eir Vatn Strøm!*. FolkOrg. <https://folkorg.no/arets-unge-folkemusiker-er-eir-vatn-strom/>
- FolkOrg. (2022b, 01.12.). *Utlysning av rekrutteringsmidlar frå Dextra Musica 2023*. FolkOrg. <https://folkorg.no/utlysning-av-rekrutteringsmidlar-fra-dextra-musica-2023/>
- Hanssen, N. (2023, 17.04). Marius Lien til USA. *Bluesnews*. <https://bluesnews.no/2023/marius-lien-til-usa>
- Haynes, J. & Marshall, L. (2017). Beats and tweets: Social media in the careers of independent musicians. *New Media & Society*, 20(5), 1973-1993. <https://doi.org/10.1177/1461444817711404>
- Heian, M. T. & Åslund, A. (2016). *Blues i det blå? Bluesbyen Notodden og bluesens status i Norge* (TF-rapport nr. 388). Telemarksforskning. <https://www.telemarksforskning.no/publikasjoner/blues-i-det-bla/3054/>
- Isaksen, M. (2023, 08.03.). Balansekunst gir deg fem tips til en mer likestilt organisasjon: - Begynn med å se hvem som sitter rundt bordet.

Musikkontoret.

<https://www.musikkontoret.no/artikler/hvem-sitter-rundt-bordet>

Jessen, R. S. (2022, 19.12). ikkje-binær. *Store Norske Leksikon.*

<https://sml.snl.no/ikkje-bin%C3%A6r>

Johansen, E. B. (2022, 30.05.). Menn som booker menn. *Vårt Land.*

<https://www.vl.no/kultur/2022/05/30/menn-som-booker-menn/>

Kleppe, B. (2019). *Arrangørundersøkelsen 2018* (TF-notat nr. 28/2019).

Telemarksforskning.

<https://www.arrangor.no/media/2250238/nasjonal-arrangoerstatistikk-2018.pdf>

Kleveland, G. (2022, 23.06.). Julie Henrikke er vinner av Norsk Viseforums

Artistipend 2022!. *Ballade.*

<https://www.ballade.no/viser/julie-henrikke-er-vinner-av-norsk-viseforums-artistipend-2022/>

Kleveland, G. (2021, 16.06.) Artiststipend til Daniela Reyes. *Ballade.*

<https://www.ballade.no/viser/artiststipend-til-daniela-reyes/>

Kleveland, G. (2023, 08.03.). Damer i Blues 20 år: Feirer med ny singel på

kvinnedagen. *Ballade.*

<https://www.ballade.no/blues/damer-i-blues-20-ar-feirer-med-ny-singel-pa-kvinnedagen/>

Kulturrådsloven. (2013). *Lov om Norsk kulturråd* (LOV-2013-06-07-31). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2013-06-07-31?q=lov%20norsk%20kulturr%C3%A5d>

LOUD!. (2023). *Hva er LOUD!?*. LOUD!. Hentet 26.04.23 fra

<http://www.loudcamp.com/hva>

Meyvis, S. (2014). *Hvordan rekrutteres norske instrumentalister til jazzfeltet, og hvilke steg på veien kan virke ekskluderende for kvinnene blant dem?*

[Masteroppgave, Institutt for Musikkvitenskap, Universitetet i Oslo].

<https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/39739/Master--Sven-Meyvis.pdf?sequence=1>

Norsk Americanaforum. (2023a). *Om Norsk Americanaforum*. Norsk

Americanaforum. Hentet 20.04.23. fra <https://www.americanaforum.no/om-oss>

Norsk Americanaforum. (2023b). *Medlemsside*. Norsk Americanaforum. Hentet

20.04.23. fra <https://www.americanaforum.no/bli-medlem>

Norsk Bluesunion. (2011, 09.10.). *Om Unionen*. Norsk Bluesunion.

<https://norskbluesunion.no/norsk-bluesunion/om-unionen>

Norsk Bluesunion. (2022, 12.05.). *Union Blues Cup*. Norsk Bluesunion.

<https://norskbluesunion.no/union-bluescup>

Norsk Bluesunions Vedtekter. (2022). Vedtekter. Norsk Bluesunion.

<https://norskbluesunion.no/norsk-bluesunion/vedtekter>

Norsk Bluesunion. (2023, 19.03.). *Union Bluescup avvikles*. Norsk Bluesunion.

<https://norskbluesunion.no/aktuelt/2022/union-bluescup-avvikles>

Norsk Jazzforum. (2023a). *Om norsk jazzforum*. Norsk Jazzforum. Hentet 26.04.23.

fra <https://folkorg.no/utlysing-av-rekrutteringsmidlar-fra-dextra-musica-2023/>

Norsk Jazzforum. (2023b). *Barnejazz fra A-Å*. Norsk Jazzforum. Hentet 22.04.23. fra

<https://jazzforum.jazzinorge.no/barnejazz-fra-a-a/>

Norsk Jazzforum. (2023c). *Monitor - jazz for ungdom*. Norsk Jazzforum. Hentet

22.04.23. fra <https://jazzforum.jazzinorge.no/monitor-jazz-for-ungdom/>

Norsk Jazzforum. (2023d). *Jazzintro 2022*. Norsk Jazzforum. Hentet 22.04.23. fra

<https://jazzforum.jazzinorge.no/jazzintro/>

Norsk Viseforum. (2023a). *Medlemmer*. Norsk Viseforum. Hentet 26.04.23. fra

<https://viseforum.no/medlemmer>

Norsk Viseforum. (2023b). *Nå kan du søke Norsk Viseforums artiststipend 2023!*.

Norsk Viseforum. Hentet 26.04.23. fra

<https://viseforum.no/nyheter/2023/3/7/n-kan-du-ske-p-norsk-viseforums-artists-tipend-2023>

Norsk Viseforum. (2023c). *En svært vellykket konsertserie med UNGE VISER!*.

Norsk Viseforum. Hentet 26.04.23. fra

<https://viseforum.no/nyheter/2022/11/18/to-svrt-vellykkede-unge-viser-kvelder>

Notodden Bluesfestival. (2022a). *NBFS Bluespris*. Notodden Bluesfestival. Hentet

20.04.23. fra <https://www.bluesfest.no/nb-no/info/bluesprisen>

Notodden Bluesfestival. (2022b). *Little Steven's Blues School*. Notodden

Bluesfestival. Hentet 20.04.23. fra

<https://www.bluesfest.no/nb-no/little-stevens-blues-school>

Oslo Bluesklubb. (2023). *Barneblues*. Oslo Bluesklubb. Hentet 20.04.23. fra

<https://www.osloblues.com/tag/barneblues/>

Paulsrud, T. S. (2021). *Musikernes utfordringer i egen arbeidshverdag: Og hva som kan bidra til en opplevelse av stabilitet*. [Masteroppgave, Institutt for

Musikkvitenskap, Universitetet i Oslo].

[MUSIKERENS UTFORDRINGER I EGEN ARBEIDSHVERDAG](#)

Paulsrud, T. S. (2022). *Musikkfeltet i Viken: En studie av av det frie og profesjonelle feltet*. Musikkontoret MØST.

https://drive.google.com/file/d/160BZaFztHQ3f5YZb6BM0k_zVa8q5WUr4/view

Riske, N. (2022, 05.) *Polaris Nordic: Digital Music in the Nordics*. YouGov.

https://www.koda.dk/media/225278/digital-music-in-the-nordics-2022_report.pdf

Rockman. (2016, 04.08.) Damer i blues: - Kristin Berglund i fokus. *Rockman*.

<https://rockman.no/damer-i-blues-kristin-berglund-i-fokus/>

Rodgers, M. (2018). *Åpen Scene, Åpen læring, Åpenbaring? - En nasjonal pilotstudie av åpne scener knyttet til visekulturen*. Norsk Viseforum.

<https://static1.squarespace.com/static/5a31043e268b964d2e4915a5/t/5c88d49e0d9297c5f8d1e745/1552471226302/A%CC%8Apen+Scene.pdf>

Rodgers, M. (2020). *Åpen læring - en nasjonal studie av læringsutbytte fra deltakelse på åpne scener i visemiljøet*. Norsk Viseforum.

https://static1.squarespace.com/static/5a31043e268b964d2e4915a5/t/5fd7387ddca22152605c9538/1607940232357/A%CC%8Apen+scene+rapport_web.pdf

Sagberg, I. (2021, 26.02.). Rekruttering - av medarbeidere. *Store Norske Leksikon*.

https://snl.no/rekruttering_-_av_medarbeidere

Salt. (2023). *Om Salt*. Salted. Hentet 22.04.23 fra <https://www.salted.no/about>

Slettemo, K. H. (2015, 30.07). Barneblues i Bluesparken. *Telen*.

<https://www.telen.no/notodden-bluesfestival/festivaler/musikk/barneblues-i-bluesparken/s/5-75-33354>

Solhjell, D. & Øien, T. (2012). *Det Norske Kunstfeltet*. Universitetsforlaget.

Spellemannprisen. (2023). *Arkiv*. Spellemannprisen. Hentet

26.04.23 fra <https://spellemann.no/arkiv/?aar=&klasse=&artist-tittel=>

Statistisk Sentralbyrå. (2021). *Kulturstatistikk 2020* (Statistiske analyser, 168).

Statistisk Sentralbyrå.

https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/kultur/artikler/kulturstatistikk-2020/_attachm ent/inline/00c34c0b-38b5-4513-8228-a25846a1a1f9:fdbeb52c27622376f4e706ad6811731da556ad47/SA168%20Kulturstatistikk2020_web.pdf

Statistisk Sentralbyrå. (2023, 26.01). 3 av 4 barn deltar i organisert idrett på fritiden.

Statistisk Sentralbyrå.

<https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/kultur/statistikk/norsk-kulturbarometer/artikler/3%20av%204%20barn%20deltar%20i%20organisert%20idrett%20p%C3%A5%20fritiden>

The Blues Foundation. (2023). *Affiliate Map*. The Blues Foundation. Hentet 20.04.23.

fra <https://blues.org/affiliate-map/>

TONO. (2022, 01.09.). *Bare 2 av 10 låtskrivere er kvinner*. TONO.

<https://www.tono.no/bare-2-av-10-latskrivere-er-kvinner/>

TRD Events. (2022). Nave & the Ghost Collectors, Soft City & Maldito @ Dokkhuset.

TRD Events. Hentet 20.04.23. fra

<https://trdevents.no/event/nave-and-the-ghost-collectors-soft-city-and-maldito-dokkhuset>

Trondheim Bluesklubbs Vedtekter. (1997). Vedtekter. Trondheim Bluesklubb.

<https://trondheimbluesklubb.no/vedtekter/>

Universitetet i Sørøst-Norge. (2023). Blues. Universitetet i Sørøst-Norge. Hentet

19.04.23. fra <https://www.usn.no/studier/blues/>

Women in Blues. (2012). *Broken Soul Blues*. Discogs. Hentet 26.04.23. fra

<https://www.discogs.com/release/9615632-Women-In-Blues-Rita-Engedalen-Margit-Bakken-Broken-Soul-Blues>

Østkanten Bluesklubbs Vedtekter. (2005). *Vedtekter*. Østkanten Bluesklubb.

<https://ostkantenbluesklubb.no/oestkanten-bluesklubb/vedtekter>